

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cenoglasov
1 stolp, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš-
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnišča šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevsko št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred novo vlado.

Ljubljana, 31. januarja.

Ko to pišemo, se nova vlada še ni sestala, je pa skoro gotovo, da stojimo neposredno pred njo. Vlado sestavijo po dosedanjih izgleh radikalni, Jugoslovanski klub, Jovanovičev klub in Nikičeva skupina. Imela bi tedaj čeprav majhno večino. Vendar bi za prejšnjo Rik večino, ki je štela 176 glasov, zastajala samo za 3 glasove. Z ozirom na to pa, da v njej ne bodo sedeli taki politiki, kakrsen je Stjepan Radić, bo vsekakor neprimerno močnejša in solidnejša.

Vsa tega državljana te države, ki je od sprejetja vidovdanske ustave z eno kratkotrajno izjemo trpela na samih nesposobnih režimih, bo predstojala rešitev sedanje krize veselo presenetila. Gotovo ni ta rešitev še najidealnejša, vendar pa je v obstoječih razmerah najboljša in ima po svojih smernicah v sebi vse možnosti nadaljnje izpolnitve. Posebno pa ima slovenski narod vzrok, da jo pozdravlja z vsemi simpatijami.

Zastopstvo slovenskega naroda je bilo namreč v tej krizi središču, okoli katerega se je vrtil položaj. Potem ko je odskočil Radić in Demokratska zajednica ni hotela v koalicijo z radikali, je postal Jugoslovanski klub težišče prizadevanja, da se ustvari delasobna vlada, ki bi mogla postati izhodišče čisto novega kurza naše notranje in zunanje politike. Kajti na samostojne demokrate se ni nihče oziral, dasi so se na vse načine ponujali, ker bi njihova vstopitev kot v vladi sodelujoča stranka pomenila povratek k principom in metodam, ki so se pokazale kot skrajno škodljive za državo in ki so pravzaprav največ krive, da je državni voz obital tam, kjer se nahaja danes.

Do rešitve sedanje krize do sedanjega trenutka zato ni prišlo, ker je Jugoslovanski klub dosledno svojemu programu nastali polahko pokažejo s tem, če sprejmejo one poteve, tiče se načelnih smernic vlade, kakor si jo on zamišlja, izpolnijo. Kajti Jugoslovanski klub je, odkar je država zašla v kolovoz izključno strankarske politike, zavzel trdno stališče, da je rešitev mogoča le v popolni preokrenitvi od Pašića sem vladajočega kurza. S tem seveda ni rečeno, da bi se mogla preteklost prelomiti čez noč v enem trenutku, pač pa je potrebna dobra volja in dejanska inicijativa, da se državno krmi pametno in previdno presuče v drugo smer. To voljo in dejansko pripravljenost pa merodajni krogi lahko pokažejo s tem, če sprejmejo one poglavne točke političnega programa, ki jih je dr. Korošec že javno večkrat označil kot neobhodne in neodložljive.

Te zahteve se tičejo realizacije onih direktnih mer, ki so potrebne za postopno ozdravljenje gospodarske, finančne in socialne krize v naši državi in predvsem oživitvenjenja oblastnih samouprav. Kajti jasno je, da bi ravno omogočitev rednega, neoviranega in širokega funkcioniranja oblastnih samouprav največ pripomogla k saniranju naše po pretiranem, samooblastnem in nesposobnem centralizmu povzročene državne krize, ako se v smislu programa SLS nezadovoljivi zakon o samoupravah primerno izboljša, popravi in dopolni, čeprav je treba tudi pri tej priliki poudariti, da vidi SLS slejkoprej korenito reformo vsega državnega življenja edinole v uresničenju popolne zakonodajne avtonomije. Ko pišemo ta članek, še ne vemo, koliko so naporu Jugoslovanskega kluba v smislu vsaj neobhodnega minimuma imeli dejanskega vsepa, upati pa smemo, da ta trud ne bo zaman, ker bi sicer na udeležbo naše stranke v vladi ne bilo misliti.

Da v vladi ne bo zastopan velik del hrvatskega naroda, je kriv Stjepan Radić s svojo nestalno, nobene odgovornosti nezavedajočo se, zgolj destruktivno politiko. Da je s tem v praktičnem oziru popolnoma nekonstruktivnim, demagoškim politikom trajno in resno delo nemogoče, so se mogli tekom vsega časa po njegovi čudežni izpreobrnitvi prepričati tudi tisti, ki so kakorkoli z njim simpatizirali. Upati pa je, da bodo po sedanjih dogodkih v njegovi stranki prišli do besede zdravi elementi in se bo na ta način mogla vlada razširiti tudi na večji del Hrvatov in se na celi črti započeti politika resničnega narodnega sporazuma, dočim je nestvarna in kričava, pa čisto neplodna Radićeva politika le bila vstanu to politiko kompromitirati in jo v očeh njenih nasprotnikov osmešiti.

Ako bo Jugoslovanski klub v vladi, je podano najsigurnejše jamstvo, da se bo začela resnično demokratska politika, stvarno delo

in izvajanje programa po načelnih vidikih, da se država naznotraj okrepi, nazunaj pa pridobi na ugledu, ki so ga dosedanje kaotične, partizanske in globoko izkvarjene razmere in metode tako zelo rušile. In le, če in dokler se bo delalo v smeri korenitega ozdravljenja teh razmer, bo Jugoslovanski klub delil veliko odgovornost za vlado, oprt na zaupanje naroda.

...

Belgrad, 31. jan. (Izv.) Dvodnevno posvetovanje mandatarja krone g. Uzunoviča so dala sledeči rezultat:

Mandatar krone po soglasnem mnenju radikalnega kluba ni stopil v stik niti z Radićem niti s samostojnimi demokrati. Z ozirom na svoj mandat je napel vse sile, da bi sestavil delovno vlado. V to svrhu se je večerajšnji dan predvsem samo popoldne posvetoval z Demokratsko zajednico, dopoldne pa je opravljal druga dela. Demokratsko zajednico je pri teh pogajanjih zastopal g. dr. Mehmed Spaho. Kot podpredsednik Demokratske zajednice je g. dr. Mehmed Spaho mandatarju krone sporočil želje in zahteve Demokratske zajednice. V glavnem so te iste, kakršne so bile preje, namreč 4 važnejši in 1 manj važen portfelj. Potem pa še nekateri zakoni, katere želi Demokratska zajednica, da jih skupščina sprejme.

Tekom današnjega dopoldneva so se pogajanja z Demokratsko zajednico nadaljevala. Tekom pogajanj je prišlo do tega, da je sporazum med radikali in Demokratsko zajednico nemogoč. Radikali so zahteve Demokratske zajednice glede notranjega ministra odbili. Kar se tiče notranjega ministra, je treba pripomniti, da Demokratska zajednica tokrat ni postavila absolutne zahteve po njegovi izključitvi iz vlade, marveč je samo izrazila željo, da on ne bi bil več notranji minister. Ker pomenja to poseganje v notranje strankarske razmere, so radikali to gladko odbili.

Glede pogajanj z Demokratsko zajednico je treba še omeniti mišljenje nekaterih parlamentarnih krogov, ki so od vsega začetka trdili, da je vsak sporazum med radikali in Demokratsko zajednico nemogoč in da so zato pogajanja g. Uzunoviča z Demokratsko zajednico čisto formalnega značaja, da bi se zado- stilo vsem običajem.

Ko so se odbili ti pogoji, je mandatar krone pozval k sebi načelnika Jugoslovanskega kluba g. dr. Antona Korošca. Tekom današnjega dneva sta se g. dr. Korošec in g. Nikola Uzunović trikrat sestala v predsedništvu vlade. Najprej dopoldne, potem ob 6 zvečer in končno ob 10. Na prvem sestanku je g. Uzunović predložil g. dr. Korošču svoj program. O tem programu je g. dr. Korošec obvestil poslance Jugoslovanskega kluba ter z njimi sestavil odgovor.

Kolikor smo zvedeli, se v odgovoru predvsem naglašajo iste zahteve, ki jih je Jugoslovanski klub postavil po svojem načelniku g. dr. Korošču ob priliki poslednje krize. Predvsem se upošteva težka gospodarska kriza, naš finančni položaj in naša zunanja politika. Posebno pozornost pa je pri tej priliki Jugoslovanski klub posvetil reševanju nemotenega in uspešnega delovanja samouprav. Glede tega je Jugoslovanski klub stavlil povsem posebne zahteve. Po g. dr. Korošču je predložil natančno izdelan program in način, kako naj se samouprave oživitvijo in na kak način bi se jim dala možnost uspešnega delovanja. Te zahteve je Jugoslovanski klub po svojem načelniku g. dr. Korošču postavil g. Nikoli Uzunoviću.

Celo popoldne so se radikali posvetovali o teh zahtevah in jih tudi v splošnem odobrili in sprejeli. Zato je g. Uzunović ob 6 zvečer poklical k sebi g. dr. Korošca, da bi se sestala, da bi z ozirom na načelni sporazum glede sestave bodoče vlade prešla na razpravo o podrobnostih. Pri tej priliki je g. dr. Korošec stavljal še nekatere posebne svoje zahteve glede liste bodoče vlade. G. Uzunović je tudi te zahteve sprejel.

Nato se je vršila seja radikalnega kluba, ki je trajala od 7. do 8. zvečer. Na tej seji je govoril kratko g. Uzunović. Poslanecem je pojasnil dosedanj potek pogajanj in poudaril, da je po njegovem mišljenju možna sestava samo te vlade, ki bi jo tvorile sledeče stranke: radikali, Jovanovičev klub, Jugoslovanski klub in dr. Nikičev klub. Nato se je pričela debata, v katero sta posegla poslanca g. dr. Niko Novaković iz Dalmacije, ki je izrazil željo, da bi v tej vladi sodelovala tudi Demokratska zajednica, poslanec g. Protić je na-

vdušeno pozdravil misel sodelovanja Slo- vencev.

Po tej debati je radikalni klub soglasno odobril delovanje g. Nikole Uzunoviča in ga pooblastil, da takoj nadaljuje započeto delo. Dal mu je proste roke, da imenuje s strani radikalnega kluba svoje kandidate.

Z ozirom na to zaupnico radikalnega kluba je g. Uzunović prosil g. dr. Korošca, g. Veljo Vukičevića in g. dr. Nikola Nikića, da bi se pri njem ob pol 10. sestali. Na tem sestanku je g. dr. Nikić sporočil, da zahtevajo njegovi poslanci, da vstopi on v vlado samo pod pogojem, da dobi on ministrstvo za šume in rude.

Pri tej priliki se je sestavila sledeča lista: Predsednik ministrskega sveta: g. Nikola Uzunović;

minister za zunanje zadeve: g. dr. Ninko Perić;

minister za notranje zadeve: g. Boža Maksimović;

minister za vojno: general g. Stevo Hadžić;

minister za pravosodje: g. dr. Milan Srškić;

minister za šume in rude: g. Krsta Miletić;

minister za agrarno reformo: g. Milan Simonović;

minister za narodno zdravje: g. dr. Slavko Miletić;

minister za promet: general g. Svetislav Milosavljević;

minister za finance: g. dr. Bogdan Marković;

minister za vere: g. Miša Trifunović;

minister za pošte in brzojav: g. Milorad Vujić;

minister za prosveto: g. Velja Vukičević;

minister za ustavotvorno skupščino in iz- eničenje zakonov: g. Vasa Jovanović;

minister za trgovino, obrt in industrijo: g. dr. Nikola Nikić;

minister za kmetijstvo: g. dr. Frane Ku- levec;

minister za socialno politiko: g. dr. An- drej Gosar;

minister za javna dela: g. ing. Dušan Sernee.

Bil je pripravljen tudi ukaz. Ob pol 10. je g. Uzunović odšel v dvor. Po svoji avdi- enci se je g. Uzunović še nekaj časa razgo- varjal z g. dr. Koroščem, g. Veljo Vukičevićem in g. dr. Nikičem. Ob pol 12. so se razšli. Niti g. Uzunović niti g. dr. Korošec niti g. Vukičević niso hoteli dati časnikar- jem nobene izjave.

Voditelji parlamentarnih skupin, ki pri- hajajo v poštvi pri sestavi nove vlade, se bodo jutri ob pol 10. dopoldne sestali v pred- sedništvu vlade, da poskusijo z ozirom na zahtevo g. dr. Nikića ta spor poravnati. Če bi se ta spor poravnal, potem bomo imeli jutri novo vlado, kakor jo objavljamo zgoraj.

V tem slučaju bi se finančni odbor se- stal 2. in 3. februarja, da bi nadaljeval delo na proračunu. Z ozirom na predpise skupščin- skega poslovnika bi se narodna skupščina sestala 7. februarja. Takrat bi se izčrpal že določeni dnevni red. 9. pa bi se pričela pra- računska razprava.

Belgrad, 31. jan. (Izv.) Vesti o poizkusu g. Uzunoviča, da sestavi vlado, v kateri bi sodelovala SLS ter Jovanovičeva skupina, so kmalu postale znane javnosti. Javnost je spre- jela to vest s precejšnjim zadovoljstvom, po- sebno radi Radićevega govorenja v zadnjem času. Večina je smatrala, da bi bilo dobro in potrebno, da bi v sedanjem trenutku vstopil v vlado sam g. dr. Korošec in da bi stopil v vlado tudi g. Davidović, posebno z ozirom na zunanje-politično situacijo. Politični krogi so bili v tem oziru različnega mnenja, dočim so se držali Davidovičevi demokrati malo rezer- virano. Gg. Radić in Pribičević pa sta hitela z ozirom na svoje neuspehe pri razpletu te krize označevati to vlado kot nemogočo. Tako je g. Radić dejal, da bo ta vlada protustavna in protiparlamentarna, in da bo posebno drago plačal oni, ki bo poizkusil sestaviti tako vla- do. Posebno pa je bil g. Radić proti temu, da bi stopila v vlado gg. Nikić in Vukičević, ki jo njegovem mišljenju nikoga ne predstav- ljata.

G. Pribičević pa je o sedanjí vladi dejal, da je predpustna, mrtvorajna vlada, ki bo padla čim bo glasovalo proti njej par radi- kalov, češ da ima ta vlada večine samo 15 glasov, in to je po njegovem mišljenju prava slika jugoslovanskega parlamentarizma. Kar se tiče izjav g. Radića, o katerih itak poročamo na drugem mestu, pa moramo pibiti dejstvo, da je g. Radić pri tej priliki denunciral SLS

z ozirom na njen kulturni program in jo tudi izključil od vseh kombinacij, češ da se sestavi lahko vsaka vlada, tudi ako bi bil v njej g. Pribičević, samo ne g. dr. Korošec.

Glede Pribičevićeve izjave pa moramo ugotoviti, da tudi sam priznava, da ima ta vlada 15 glasov večine. To se njemu zdi strašno malo, dasiravno je vlada zloglasnega PP režima imela večino samo 9 glasov.

Obiski pri dr. Korošču.

Belgrad, 31. jan. (Izv.) G. dr. Korošca so v njegovem klubu obiskali tekom današnjega dneva številni prijatelji, predvsem g. Ljuba Davidović, g. Voja Marinković, g. dr. Spaho; po seji radikalnega kluba zvečer pa predse- dnik radikalnega kluba g. Ilija Mihajlović. Ti sestanki so se živahno komentirali ter so bili predmet precejšnje pozornosti z ozirom na razvoj krize.

Samostojni demokrati osamljeni.

Belgrad, 31. januarja (Izv.) Najbolj kla- verno in najbolj nezavidno vlogo so v sedanjí krizi igrali poleg g. Radića samostojni demo- krati. G. Svetozar Pribičević in g. dr. Zerjav sploh nista prišla v poštvi. Mandatar krone ni niti v formalnem oziru smatral za potrebno, da bi stopil v stik s to stranko. Ta njegov nastop kot mandatarja se smatra kot ponoven dokaz, da je samostojno demokratska stranka z g. Pribičevićem in g. Zerjavom vred zgubila ne le v parlamentu in v ljudstvu, ampak tudi pri drugih činiteljih ves zgljed, da se niti naj- manj ne upošteva in da je z ozirom na to vsaka kombinacija s temi ljudmi nemogoča. Poparjenost med samostojnimi demokrati je velika. Posebno pa se je opazilo, da se g. dr. Zerjav sploh nikjer ni pojavil. Njegov klub sporoča, da je obšel in da leži ter da ne more raditega sodelovati pri razpletu krize. Pač pa se iz krogov SDS lansirajo vesti, da se ima dejstvo, da se še danes vlada ni zaprisegla, tolačiti s tem, da se ni sprejela zahteva SLS glede dveh velikih županov v Sloveniji. Kar se tega tiče, moramo samo priznati, da SLS v toku pogajanj za sestavo vlade g. Nikole Uzu- noviča ni stavila takih zahtev. Nasprotno je stavila ona samo zahteve, ki so splošnega zna- čaja in ki so v korist Slovenije in slovenskega ljudstva. Zahteve SLS v tem oziru so bile jasne in odločne ter so se o njih morali radi- kali sporazumeti. Samostojni demokrate pa so ponovno dokazali, da nimajo oni pri sestavi- ljanju vlade in reševanju krize pred očmi koristi ljudstva, ampak da so jim nadvse inte- resnej posameznih njihovih pristašev.

Oficielni komunike o konzultacijah.

Belgrad, 31. januarja. (Izv.) Šele danes so izdali oficielno obvestilo o konzultacijah na dvoru. To obvestilo se glasi sledeče:

»Predsednik narodne skupščine, poklican od njegovega Veličanstva kralja radi ostavke vlade, je predlagal, da se konzultirajo vodi- telji parlamentarnih skupin. Z ozirom na to je njegovo Veličanstvo kralj takoj pozval pred- sednika radikalnega kluba, ki je za reševanje krize označil g. Nikolo Uzunoviča.

G. Stjepan Radić je izrazil svoje mišlje- nje, da je z ozirom na to, ker so vse večje parlamentarne stranke razen ene za narodni sporazum in narodno delo, najboljšje sestaviti vlado široke, pa tudi najširše koncentracijske vlade, torej radikalov, demokratov, narodno seljačke stranke in SLS. Kar se poslednje tiče je povedal nekaj svojih pripomb radi voliv- nega proglaša te stranke. Označil je tri osebe za sestavo vlade, enega radikala, enega demo- krata ter enega od narodnega seljaškega kluba.

G. Davidović je bil mišljenja, da bi bilo potrebno sestaviti koncentracijsko ali široko koalicijsko vlado, ker z ozirom na položaj iz- gljeda, da bi bile volitve v sedanjem trenutku neoportune.

G. Svetozar Pribičević meni, da bi bila najbolj zdrava rešitev razpis svobodnih voli- tev, ker bi se pri teh volitvah pokazalo pravo razpoloženje ljudstva. Drugi pa bi se po takih volitvah lažje omogočilo sodelovanje med strankami. Vendar pa g. Pribičević ne izklju- čuje a limine parlamentarnega dela tudi v sedanjí narodni skupščini, če bi se za to sta- vili pogoji, ki bi jih stranke v tem slučaju po- stavile v interesu ljudstva in države.

G. dr. Korošec je bil istega mišljenja kakor ob priliki poslednje krize, to je, da je najnujnejše izlečiti gospodarsko krizo in da bi

se to moglo doseči najlažje s sestavo široke koalicijske ali koncentracijske vlade.

G. Spaho je stavil isti predlog kakor tudi g. Davidovič.

G. Velja Vukičević je predlagal sestavo delovne koalicijske vlade.

Iz predsedništva vlade.

Belgrad, 31. januarja 1927.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 31. jan. (Izv.) Seja narodne skupščine se je danes začela ob 10 dopoldne in je bila zelo kratka. Po prečitani in odobritvi zapisnika je predsednik narodne skupščine sporočil zbornici, da je včeraj preminul v Zagrebu narodni poslanec in zet Stjepana Radića dr. Josip Vandekar. Poslanci so se dvignili s sedežev ter zaklicali pokojnemu poslancu: »Slava mu!« Nato je predsednik prečital pismo predsednika vlade Nikola Uzunovića, v katerem sporoča narodni skupščini, da je kraljevska vlada podala ostavko in da je Nj. V. kralj sprejel ostavko. Pismo se glasi:

»Čast mi je sporočiti Vam, gospod predsednik, in prositi Vas, da izvolite sporočiti narodni skupščini, da je kraljevska vlada danes podala Nj. V. kralju ostavko. Izvolite, gospod predsednik, tudi pri tej priliki sprejeti izraze mojega odličnega spoštovanja. Nikola Uzunović l. r.«

Nato je predsednik takoj zaključil sejo narodne skupščine in napovedal, da bo prihodnje sejo sklical pismenim putem.

Težaven položaj nove nemške vlade.

Hindenburgov spor z nemškimi nacionalci.

Položaj nove nemške vlade je izredno krhek. Ne-le nima za seboj trdne večine, marveč je v njej sami toliko in tako ostrih nasprotij, da je komaj verjeti v njeno trajnost in uspešno delo. Predvsem ni nobena tajnost, da se Centrumovo levo krilo, ki ga nosijo krščanske strokovne organizacije, nikakor ne strinja s sedanjo sestavo vlade. Voditelj tega krila, bivši kancler dr. Wirth, je že pri glasovanju o programatičnih točkah v znak nesoglasja zapustil klubove prostore. Po sestavi vladne liste je izjavil: »Nasproti taki sestavi vlade zavzemam odklonilno stališče. To ministrsko listo smatram kot provokacijo za vsakega odločnega republikanca. Ko pride vprašanje o zaupanju, bom odgovoril z glasnim Ne!«. — Katoliške strokovne organizacije same so dale novi vladi resen opomin. V soboto so v Kölnu zborovali karteli krščanskih strokovnih društev. Zbor je soglasno sprejel ostro protestno resolucijo, s katero odklanja vladni načrt o delovnem času. »Germania« priporoča nasproti novi vladi »demokratsko čednost nezaupanja«, »Kölnische Volkszeitung« pa pravi o kandidaturi dr. Hergta za notranjega ministra, da »jo je le težko prenašati«. Po vsem tem se da soditi, da se Marx niti na lastno frakcijo ne more zanesti, da bi mu cela brezpartijska sledila po vseh potih, na katera bi ga morda hoteli zavleči nemški nacionalci.

Nič bolj zadovoljni niso z novo vlado nemški liberalci (nemška ljudska stranka). Načelnika dr. Scholza so v klubovi seji obsuli z najtežjimi očitki. Stresemann sam je menda posredoval pri predsedniku Hindenburgu, da odkloni najreakcionarnjša kandidata nemških nacionalcev, Hergta in Graefa. A nem. nacionalci sami so — neglede na odklonitev navedenih dveh kandidatov po Hindenburgu — le s pol sreem v vladi, ki jo morajo deliti s Centrumom in nemško ljudsko stranko. Njihovo desno krilo pa uprav »škrilje z zobmi«, kakor dokazuje pismo posl. barona Stauffenberga, ki ga je pisal nemškonomacionalnemu državnemu predsedniku v Würtembergu. To pismo je pravi pamflet proti Centrumu.

K vsemu temu pa prihaja še spor med predsednikom Hindenburgom in nemškimi nacionalci. Predsednik Hindenburg je namreč na splošno začudenje odklonil nemškonomacionalna kandidata za notranje in pravosodno ministrstvo: Hergta in Graefeja in zahteval, da imenujejo nemški nacionalci druga dva kandidata. To odločbo je Hindenburg utemeljil s tem, da je Graefe svoj čas žalil njegovega predhodnika na predsedniškem mestu Eberta. (Graefe namreč kot podpredsednik državnega zbora ni hotel iti z ostalimi člani predsedstva k tedanjemu državnemu predsedniku socialistu Ebertu.) Zaman so nemški nacionalci skušali nagbiti Hindenburga, da bi odstopil od te svoje odločbe, predsednik je ostal neizprosno in je vsako nadaljnje posredovanje v tej stvari enostavno odklonil. Hindenburg ima pri tem za seboj Centrum in nemško ljudsko stranko, ki sta oba predložila svoje pomisleke proti Graefeju.

Iz vseh teh okoliščin, ki sprenljajo sestavo desniciarske nemške vlade, je lahko sklepati vsaj to eno, da ta vlada nikakor ne pomenja kakšne resne nevarnosti za dosedanj kurs nove Nemčije. Prvič že po svoji sestavi ne — Centrum in nemška ljudska stranka pač ne bosta čez noč zavrgla svoja programa — drugič pa tudi zato ne, ker je prešibka in treščljiva stari vojak Hindenburg pokazal, da ga ni volja prenašati kakšne posebne skoje nemških nacionalcev in da mu je spoštovanje do republike, vsaj kolikor ga veže služba, resna stvar. Razen tega bo na straži močna, žilava opozicija, ki ima za seboj velike mase.

Tako približno presoja položaj v Nemčiji evropska javnost, ne izvzemši Francijo. Vsekakor je to stališče zelo hladno, brez vseh simpatij, polno nezaupnosti. To utegne Nemčija v odnosih do zunanjega sveta zelo neprijetno občutiti. Samo enega brezpartijskega simpatizerja ima nova nemška vlada: italijanski fašizem, ki ploska, kar se da in obeta reakcionarno orijentirani Nemčiji izpraznitve Porenja in druge velike reči. Odkod bo Mussolini vse to vzel, je seveda drugo vprašanje.

Francosko javno mnenje o novi nemški vladi.

Pariz, 31. jan. Zunanji minister Briand je v soboto po seji ministrskega sveta izjavil časnikarjem glede nove nemške vlade: »Nočemo vnaprej ničesar reči, marveč hočemo počakati dejanj nove nemške vlade.«

»Temps« piše: To je desničarska vlada, ki je odločena, da vodi desničarsko politiko. Marx sam stopa v ozadje. Jamstvo za politiko francosko nemškega zblizanja bi mogla biti samo vlada, ki bi izšla in središnih strank in bi bila orijentirana na levo. To sedanja Marxova vlada ni, ker v njej niso zastopani demokraci. Katoliki in ljudska stranka pa so potisnjeni v ozadje. Sestava novega kabineta je resen neuspeh republikansko-demokratske Nemčije in svarilo za evropske prijatelje miru.

»Matin« pravi, da bo morala nova nemška vlada v zunanji politiki takoj pokazati barvo. Nemški vojaški izvedenci, gen. Pawels in njegova pomočnika, so se namreč obrnili v Berlin za nova navodila glede vzhodnih utrd. Iz odgovora bo razvidno, kako misli nova vlada voditi zunanjo politiko.

Italija obeta sodelovanje.

Rim, 31. jan. Fašistično časopisje pozdravlja sestavo nemške desničarske vlade kot prelom z Locarnom in Thoiryjem. »Lavoro d'Italia« piše, da je Italija pripravljena skrbeti za to, da se vprašanje izpraznitve Porenja in plačevanja reparacij tudi brez direktnega sporazuma s Francijo ugodno reši. »Giornale d'Italia« pričakuje, da se bo bodoča nemška politika ekspanzivno udejstvovala predvsem na poprišču kolonij in mandatov, kjer se nahaja Italija v enakem položaju kakor Nemčija.

Sestanek Marxa in Mussolinija?

Rim, 31. jan. Tukajšnja Radio-agentura poroča, da je Marx napovedal Mussoliniju svoj obisk, in to za februar.

Komunistične demonstracije v Berlinu.

v Berlin, 31. januarja (Izv.) Komunisti so uprizarili danes velike demonstracije proti novi vladi. Demonstracij se je po poročilu policije udeležilo 6000—8000 ljudi. Komunisti so se bili sešli na 20 zbirališčih, odkoder so potem prikorakali na skupno zborovališče, kjer je govorilo 10 govornikov, ki so govorili proti novi vladi, ki so jo omogočili ravno soc. demokratje, ki so lahko miselno vrgli prejšnjo središčno vlado. Govorniki so poudarjali, da je ta demonstracija le predpriprava k boju, ki imajo priti. Demonstracije so se zaključile brez posebnega incidenta. Le pri razhajanju je prišlo do dveh manjših spopadov.

Madiarski parlament.

v Budimpešta, 31. januarja. (Izv.) Na današnji seji spodnje zbornice je bila na dnevnem redu izvolitev tajnikov. Na predlog grofa Bethlena se je število tajnikov zvišalo od 6 na 10. Kot dneva interpelacij sta se določila sredi in sobota.

v Budimpešta, 31. januarja. (Izv.) Na današnji seji spodnje zbornice je bil s 137 glasovi izvoljen za predsednika zbornice Zsitva, za podpredsednika pa sta bila izvoljena Buky (s 142 glasovi) ter Husar (s 135 glasovi).

v Budimpešta, 31. januarja. (Izv.) Ob začetku seje spodnje zbornice je imel predsednik Zsitva govor, v katerem je poudaril, da bodo za Ogrsko prišli boljši časi, če bo sveta krona zaletela v starem sijaju.

v Budimpešta, 31. januarja. (Izv.) Na današnji seji zgornje zbornice je uvodoma spregovoril predsednik Wlassios, ki je naglašal, da pomeni ustroj dveh zbornic napredek. Kot nalogo zgornje zbornice je označil privzdevanje, da se premoste vse politične razlike.

Madjarji proti Romuniji.

Budimpešta, 31. jan. Ogrsko časopisje se razburja, ker je Romunija odklanila pristojnost pariškega ogrsko-romunskega razsodišča v zadevi veleposestev optantov, ki so optirali za nasprotno državo. »Magyarország« pravi, da bo Ogrska predložila stvar svetovnemu javnemu mnenju in Društvu narodov, z Romunijo pa bo prekinila diplomatske zveze.

FRANČIŠKOVO LETO.

v Rim, 31. jan. (Izv.) Tiskovni urad mednarodnega frančiškanskega odbora v Assisi poroča, da so vesti, ki so jih priobčili nekateri tukajšnji listi, da se zaključil frančiškovo leto že 2. februarja 1927, brez vsake podlage, kajti leto se zaključil, kakor je bilo že objavljeno, šele 4. oktobra 1927. V kratkem bo objavljen program slovesnosti. Vesti iz drugih virov, kakor od tega odbora, so napačne.

Angleško delavstvo proti intervenciji na Kitajskem.

v London, 31. januarja (Izv.) Včeraj se je vršilo veliko število delavskih zborovanj. Na nekem zborovanju se je na predlog glavnega tajnika strokovne zveze Co o o k a sklenil protest proti intervenciji v Kini. Na drugem zborovanju pa je dejal vodja angleških železničarjev Thomas, da si mora vlada dobro premisliti, predno se odloči, da se pošljejo čete na Kitajsko. Če se pa dirigirajo čete na Kitajsko, potem naj se ne pošilja pešice vojakov, kakor se je to storilo. Na mnogoštevilnih zborovanjih se je skoro povsod sklenil protest proti temu, da se Šanghaj brani. Odpor delavstva proti intervenciji na Kitajskem je tolik, da se je razvila med vojniki odhajačimi na Kitajsko, velika komunistična propaganda.

ANGLEŠKE CETE ZA KITAJSKO.

v Kalkuta, 31. januarja. (Izv.) Dva bataljona iz Pendžaba sta odplula danes proti Kitajski.

AMERIŠKE LADJE ODPLULE NA KITAJSKO.

v Pariz, 31. jan. (Izv.) »Matin« poroča iz Newyorka, da je ameriško ministrstvo za vojno mornarico dalo trem križarkam nalog, da odplujejo proti Honolulu in od tod proti Šanghaju, za slučaj, da se položaj na Kitajskem poslabša. V kitajskih vodah se sedaj nahaja 24 ameriških ladij; drugih 17 čaka na povelje v bližini Filipinskih otokov.

General Protogerov ubit?

Iz Caribroda prihaja vest, da so generala Protogerova, načelnika Makedonskega komiteja, lastni tovariši ubili. Vest se dosedaj ni demantirala, a tudi ne potrdila. Ako je resnična, je verjetno, da so ubili Protogerova iz isega razloga kakor že par drugih makedonskih voditeljev, to je zaradi tega, ker so ga sumili, da si je prisvajal denar organizacije. Protogerov je bil odn. je eden najbogatejših ljudi v Bolgariji.

IZJAVE FINANČN. MINISTRA VOLPIJA.

v London, 31. jan. (Izv.) »Observer« objavlja razgovor svojega posebnega poročevalca s finančnim ministrom Volpijem. Volpi je dejal, da je sklenil s Churchillom prijateljstvo že meseca januarja lanskega leta, ko sta se pogajala glede italijanskih dolgov v Angliji. Razgovori, ki jih je imel pozneje s Churchillom — to je ob zadnjem obisku Churchillovem v Rimu — so bili zgolj zaupnega značaja. Naravno je pa, da prideta dva finančna ministra bleme finančnega značaja. Nato je dal Volpi dolgih in ponovnih razgovorih tudi na proročevalcu daljši ekspozé o finančnem stanju Italije. Glede liktorskega posojila ni dal nobenih podatkov, in je končno izjavil, da je liktorsko posojilo pravi plebiscit za sedanji režim, ker so večinoma podpisali delavci in uradniki. Ugotovil je nadalje, da se je trgovska bilanca v preteklem letu znatno zboljšala.

PORAZ LIBERALCEV V TESSINSKEM KANTONU.

v Lugano, 31. jan. (Izv.) Izid volitev v vlado v tessinskem kantonu, ki so se vršile včeraj, je sledeči: liberalci 12.355 glasov, konservativci 10.384, socialisti 3.928 in agrarci 2389 glasov. Liberalci, ki so do leta 1921. imeli absolutno večino, so doživeli pri teh volitvah katastrofalen poraz in imajo sedaj samo še relativno večino. Z liberalci je padel tudi tessinski volilni sistem, ki ga je imela liberalna stranka v programu. Zmagala je, ideja proporcije. Nova vlada bo sestavljena iz dveh liberalcev, dveh konservativcev in enega socialista. Konservativci bodo najbrž odstopili eno mesto agrarcem, tako da bodo v vladi zastopane vse stranke. Liberalci bi se lahko izognili temu porazu, ako bi ne zavrnili predloga ostalih strank, naj se nova vlada sestavi brez volitev, kar je po ustavi dovoljeno.

RADIJ ZA ZDRAVLJENJE KRALJA FERDINANDA.

Bukarest, 31. januarja. Semkaj je dospel iz belgijskega radijskega inštituta dr. Sluis, ki je prinesel s seboj pet gramov radija in potrebne aparate za zdravljenje kralja Ferdinanda. Radij je dalo na razpolago belgijsko radijsko društvo.

ČEŠKOSLOVASKI KOMUNISTI TOŽIHO.

v Praga, 31. januarja. (Izv.) 42 komunistov (med njimi uradniki Rude pravo, trije poslanci in en senator) je vložilo tožbo proti redakciji Večkovna in Večera radi nekega članka, radi katerega se čutijo komunisti prizadete.

KOMUNISTIČNE DEMONSTRACIJE V VARŠAVI.

v Varšava, 31. januarja. (Izv.) Včeraj so priredili komuniste demonstracije proti aretacijam Belorusov. Radi tega je bilo aretiranih 30 komunistov.

MAŠČEVANJE LITAVSKIH KOMUNISTOV.

Varšava, 31. januarja. Vzhodna agentura poroča iz Kovna, da so v bližini Pjotrav našli umorjeno družino brata Plavskoga predsednika Smetane. Zločin so brje izvršili litavski komunisti iz maščevanja.

† FERNANDO RUSSO.

v Rim, 31. jan. (Izv.) Sinoči je umrl v Neapolju v svoji vili znani pesnik, pisatelj in časnikar Fernando Russo.

VIHAR NA SKAGERAKU.

v Berlin, 31. januarja. (Izv.) Po poročilih iz Kopenhagna je divjal danes na Skageraku in Kattegatu silen vihar.

VILJEMOVA ŽENA SE NASELI V BERLIN SKI CESARSKI PALAČI.

Berlin, 31. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča iz Kovna, da so v bližini Kievdanov »Pod Lipami« za sprejem gostov. V palači se namerava naseliti baje Viljemova druga žena »cesarica« Hermina. S tem naj bi se pripravila pot Viljemu, da bi se vrnil v Berlin.

Nepotrebno ešofiranje.

»Narodni dnevnik« se je hudo razburil, ker smo nastopili proti nemoralnim filmom, specijelno pa proti nekemu filmu elitnega kina Matica in tozadevni reklam. Mi mislimo, da bi si bil »Narodni dnevnik« svojo vneto lahko prihranil za boljše stvar, nego je obramba filmskega velekapitala, ki se pridobiva s takimi nemoralnimi sredstvi. Če smo opozorili državnega pravdnika, ni to čisto nič odveč, saj je tudi »Narodni dnevnik« že večkrat opozarjal javne oblasti na dolžnosti, ki jih imajo, pa jih po njegovem mnenju ne vršijo vedno. S trditvijo, da je klie po cenzuri v nasprotju z državljanskim svoboščinami, pase »Narodni dnevnik« ni čisto nič proslavil, ampak postavil na staljšče čisto navadnega liberalnega špisarja. Država ne more trpeti takih »svoboščin«, ki so v telesno ali moralno kvar državljanov. Posebno ne moderna država, ki si prisvaja še vse drugačne pravice! Če sme država tako daleč, da uvede popolno prohibicijo, da prisili državljanke, da ne smejo piti, česar si sami poželijo, kako bi potem ne imela prava prohibicije tudi na moralnem področju? Mar Nemčija in Belgija, ki imata jako oster zakon zoper pornografijo, šund in golo spolnost dražje proizvode, nista moderni državi? Le v korist človeka dostojnega erosa je, če se preganja javno organizirana dražitev seksusa in to še celo v špekulativne namene velekapitala — to bo povedal »Narodnemu dnevniku« vsak res moderno misleči psiholog, pedagog ali sociolog. In če »N. D.« priznava, da je prav zabraniti nedoletnim obisk takih filmov, potem je tudi logično, da se tozadevne slike ne izpostavljajo mladini na javnih trgih, ki se pač ne morejo mladini zabraniti. O cenzuri cerkvenih oblasti pa sploh nismo govorili; če pa hoče publika izraziti svojo nejevoljo nad takimi stvarmi, pa ji ne more nihče zabraniti. Ali mar ni ravno »Narodni dnevnik« stal na strani dijakov, ki so v gledališču izražali svoje ogorčenje nad gotovimi igrami? Kako da je zdaj postal naenkrat tako nedosteden? Ali ni možnost, da publika izraža glasno svoje mnenje, tudi državljanska svoboščina? In veliko bolj upravičena svoboščina nego je svoboščina, da smejo velepodjetja zaradi množitve svojih dividend predvajati stvari, ki kvarijo moralno zdravje naroda! Forel, velik svobodomislec torej gotovo avtoriteta za »Narodni dnevnik« piše v svoji znani knjigi o spolnem vprašanju: »Dobičakajžno izkoriščanje spolnega nagona obenem z izkoriščanjem pijanjskih navad je glavno polje socialnega izropavanja.« — Ali pa je morda danes tudi že Forela šteti med reakcionarje?

Predkonferenca mest v Zagrebu.

V nedeljo dopoldne se je vršila v mali dvorani mestnega magistrata konferenca zastopnikov naših avtonomnih mest, ki je imela nalogo, da vse potrebno pripravi za ustanovitev zveze jugoslovanskih mest. Po konferenci so zastopniki izdali tale komuniké:

Ob desetih dopoldne smo se sestali na konferenco radi ustanovitve zveze mest SHS. Navzoči so bili poleg zagrebškega župana arh. Vekoslava Heinzla, ki je predsedoval konferenci, belgrajski župan dr. Kosta Kumanudi, ravnatelj ljubljanskega magistrata dr. Milutin Zarnik, tajnik dr. Arnošt Brilej, splitski župan dr. Ivo Tartaglia, zemunski župan dr. Peter Marković, niški župan Dragiša Cvetković, sušaški župan Juraj Kučić s svetovalcem Ferdo Godina, sarajevski mestni svetnik dr. Laza Dimitrijevič, osješki senator Anton Hrčić in tajnik Dragan Aras, iz Subotice Vojislav Banković, iz Maribora ravnatelj Alojzij Koechler, iz Skoplja Dimitrije Saljevič in referenti dr. Bogdanović, Kekić, Savić in Lamza.

Po pozdravu župana Heinzla se je sklenilo: 1. da se osnuje zveza mest; 2. zastopniki so sprejeli načrti pravilnika, ki naj ga odobri kongres mest; 3. izvolil so je začasni odbor zveze z županom Vekoslavom Heinzлом na čelu; 4. razpravljalo se je o zakonu o upravi in samoupravi mest in o je sprejel resolucija, naj se pošlje tozadevna zadeva ministrstvu za notranje zadeve, da se ne vključi parlamentu na drugi zakon o mestih. Plo se ne zasliši zveza mest. Zveza mest mora imeti pri sestavi tega zakona največji vpliv, da se bo doseglele želje mestnega občinstva. V nadaljnji resoluciji zahteva, da se na ministrskega sveta, da se ustvari dr. 3. in izpreminjajo, čelber ne stoji v veljavi. Zakon o mestih. Kanton se sestavlja iz dveh ni red za kongres mest, ki bo imel vseh mest.

Kaj se godi doma

Splav se razbil - en splavar utonil.

Maribor, 31. januarja.

Falško podjetje popravlja že dalje časa spu- stilnik za splave. Določena sta v vsakem mesecu do aprila t. l. dva dneva, ko spuščajo splave preko falskega jez. Zadnja sobota in nedelja sta bili na Fall odprti za splave in sicer za lesno družbo »Dra- va« 2 splava in za mariborsko trdno Vesnaver en splav. V soboto dopoldne so dogotovili spla- varji v Stimbachu nad Brezno splav za trdno Vesnaver in 4 splavarji bi naj spravi ta splav že v soboto zvečer od broda v St. Lovrencu. Srečno so se ognili onih nevarnih skal pri Breznu, a ker je Drava sedaj izredno nizka, je običaj težki splav v bližini Pubacherja na skali, ki niti ne gleda iz- spod vode. Koj po trčenju na skalo se je splav raz- bil tako, da je sprednji del s krmarjem Koprivni- kom in enim splavarjem zaplaval naprej po Dravi, drugi pa se je popolnoma razbil in oba splavarja sta padla v Dravo. Eden od ponesrečenih se je rešil, drugi 23letni Feliks Santel je utonil in ga še do danes, ko to beležimo, niso potegnili iz Drave. Bil bi že enkrat čas, da bi oblast zahtevala od vsakega splavarja, da zna tudi plavati. Vsako leto se smrtno ponesreči ravno na Dravi pri raz- bitju splavov več mož in to samo radi tega, ker pretežna večina splavarjev ne zna plavati.

Občni zbor mariborske požarne bramb.

Minulo soboto, dne 29. t. m., se je vršil v društvenih prostorih na Koroški cesti št. 12 občni zbor mariborske požarne bramb in rešilnega od- delka, katerega se je udeležil poleg rednih čla- nov tudi mestni župan dr. Leskovar z občinskima svetnikoma Pucljem in Priemerjem.

Iz poročila društvenih funkcionarjev je bilo razvidno ogromno delo, katerega vrši mariborska prostovoljna požarna bramba in njej priključeni rešilni oddelki. Tajniško poročilo požarne bramb navaja 42 alarmov v preteklem letu 1926. V 10 slučajih je gorelo v mestu, v 25 slučajih je hitela požarna bramba na pomoč v okolico, 7 je bilo drugih slučajev, v katerih je morala požarna bram- ba posredovati; med temi so bili 4 slučaj izpra- nitve poplavljenih kleti. V številu navedenih po- žarov so bili nekateri izredno veliki, tako da je sodelovalo naenkrat več brigad mariborske po- žarne bramb. Skupno je bilo v akciji pri požarih 71 orodij.

Požarna bramba ima vsega skupaj 6 brigad, med temi 2 turbinski, 2 motorni, 1 parno in 1 sta- ro na ročni pogon. Poleg tega ima veliko razg- livo lestvo, ki sega v višino 30 m, 1 tovorni avto za prevoz cevi in gasilcev, 22 ročnih aparatov za gašenje manjših požarov, osobito v stanovanjih, 6 plinskih mask in kompletno urejeno delavnico s stalno nastavljenim mehanikom za popravilo orodja. Vsa požarna bramba je avtomobilizirana, kar je za hitro pomoč velikanskega pomena. Rezervno priprave tvorita 2 para konj, ki se uporabljajo ve- činoma za vožnje ter tvorijo lep vir dohodkov po- žarne bramb.

Enako zanimivo je bilo poročilo tajnika re- šilnega oddelka. Rešilno društvo je posredovalo v 1562 slučajih. Nesreč je bilo 813, bolezenskih slučajev pa 697. Prevozov z rešilnim avtom je bilo izvršenih 1002, od teh 500 v mestu, ostali v oko-lici. Večinoma so bili izvršeni prevozi v bolnico. Za naročene prevoze se je plačevala posebna taksa, ki je prinesla blagajni 56.620 Din. V slu-čajih nesreče se vrši prevoz brezplačno, istotako naročeni prevozi ubožnejših bolnikov. Za medika-mente in obveze je izdal rešilni oddelki 10.516 dinarjev. Rešilni oddelki razpolaga z dvema re-šilnima avtomobiloma, ki sta skoraj vsak dan v akciji. Večina članov požarne bramb ima tudi izpit iz rešilne službe.

Blagajniško poročilo izkazuje naravnost ogro-

men denarni promet društva. Orodni park, vprega, bencin, popravila stanoje velikanske vsote. Ker nima nobenega stalnega dohodka, je društvo na- vezano na podpore mestne občine in javnosti, ki pa ni zadostna. Društveno blagajno okrepi požarna bramba s prireditvami in veseljami, ki vržejo lep dobiček. V splošnem je prebivalstvo požarni brambi zelo naklonjeno in ji rado pomaga s pro- stovoljnimi denarnimi prispevki.

Po poročilih društvenih funkcionarjev se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili za tajnike gg. Glabutschnigg in Heller, za blagajnike dr. Priemer, orodjar dr. Schmiederer, za oskrbova- telja rešil. društva g. Hardjinka, dalje gg. Ecker in Stumpf za oskrbovalca vprege in oblačilnice. Po volitvah se je vršil članski večer, ki je potekel neprislilno in tovariško.

Mariborska požarna bramba se lahko šteje med najboljše in najmodernejše organizirano in opremljeno društvo v državi. Tako modernega in številnega orodnega parka nimajo niti poklicne požarne brambe naših največjih mest. Maribor je na svojo požarno brambo in rešilni oddelki v res- nici lahko ponosen.

Na pustno nedeljo ? 27. februarja 1927 ? v „Unionu“ ?

Utopljenec.

Poročilo o utopljenju Jožetu Štrublju, po- sestniku v Stari vasi, moramo nekoliko popraviti. Pretekli ponedeljek je omenjeni pri svoji sestri v Vevčah kral prašiče. V torek dopoldne ga je nje- gova nečakinja odpeljala z vozom v Reko, že pre- cej naprej od gostilne Ipavec. Med potjo ni čutil nikakih slabosti. Tudi ni zavrnil, kakor je omenil dopisnik, v gostilno Ipavec na požirek žganja, da bi mu odleglo, ravno nasprotno, bil je med vožnjo ves čas izredno dobre volje. Blizu Rekarja je še sam obrnil voz, se poslovil od svoje nečakinje in jo je peš mahnil čez hribe proti domu. Na potu mu je skoro gotovo postalo slabo. Odložil je klo- buk in cekar ter stopil k potoku, da bi si zmočil čelo. Pri tem pa ga je zadela možganska kap, kakor je konstatiral zdravnik, in padel je v potok. Po preteku kakih 10 minut so ga že potegnili iz vode, a je bil že mrtev, ker je smrt po izpovedi zdravnika takoj nastopila, ne radi utopljenja, am- pak radi možganske kapi.

V četrtek dopoldne se je vršil njegov pogreb na pokopališču v Stari vasi. Ogromna množica in krasni venci so pričali, kako je bil pokojni pri- ljubljen. Ker je bil član gasilnega društva na Polici, so gasilci nosili krste in ga spremili na zadnji poti. Na grobu so mu pevec zapeli pre- tresljivo žalostinko, nakar se je tovariš organist v imenu društva poslovil od pokojnika v prelepem ganljivem govoru. Vse je lhtelo in ni bilo suhega očesa, ko mu je zaklical: »Z Bogom, Jože! Nad zvezdami se zopet vidimo!« Takega pogreba še ni videla Stara vas. Za njim ne žalujejo samo sorod- niki, ampak vsa poljska župnija. Spavaj sladko v domači zemlji, tvoja duša pa naj se raduje pri Bogu!

Brezplačne vzorce

od
INDIAN
paste
za čevlje
dobite
v vsaki trgovini

Slovinci v Italiji

Fašistovski teror v Istri.

DUHOVNIKI MORAJO BEŽATI PRED FASISTI. — KMETJE PRISILJENI, DA SE IZJAVIJO PROTI SLOVENSKI SLUŽBI BOŽJI — VODJA FASISTOV SLOVENSKI UČITELJ-RENEGAT!

Pazin, januarja.

Živimo v strašnih razmerah. Skvadrim je absoluten gospodar dežele in deloma tudi mesta. Z dežele prihajajo poročila, ki dajo misliti na da- našnje razmere na Kitajskem, kjer morajo misi- jonarji bežati pred razjarjenimi Kitajci. Drugi du- hovník je moral bežati iz lastne fare, ako si je hotel rešiti življenje. Iz Krkavcev so namreč fa- šisti pognali župnika Silvanija. K sreči se je na- hajal v občini tržaški škof mons. Fogar, ki je pri- šel v duhovnijo, da na lieu mesta prouči tamonjske razmere. Škof je rešil duhovnika v svoj avtomobil in ga odpeljal v Trst. Farani čujejo po dobrem du- hovníku, saj vedo, da bodo morali biti sedaj sploh brez dušnega pastirja. Kakor čujemo, je odšla v Trst k škofu deputacija vernikov, da bi jim vrnil prejšnjega župnika. Tako se sedaj v Trstu nahajata dva slovenska duhovnika, ki sta v zadnjem času morala zbežati iz Istre; ista usoda kakor sedaj Silvanija je pred nekaj meseci zadela č. g. Ro- visa. Tega pa so fašisti na cesti celo pretepli, ko so ga ponoči zvabili iz hiše, češ naj gre k bolniku.

Uboga Istra! Ljudstvo je popolnoma obupa- no. Slabe letine, denarja od nikoder, sedaj iztir- jujejo celo zastarele davke. V deželo prihaja prava lakota. In v teh strašnih časih je temu ljudstvu odvzeta še tolažilna beseda duhovnikova! Gorje listemu, ki bo moral dati odgovor za moralno upropačenje celega naroda! Čitali smo Mussoli- nijevo okrožnico prefektom, ki naj bi postavila zo- pet avtoriteto prefektov v pokrajini. Čital jo je gotovo tudi prefekt v Puli. A kaj je naredil za to, da se povrne red v njegovo pokrajino? Po Istri se širi glas, da je prefekt sam dajal navodila fa- šistom, kako morajo — operirati med Slovenci! In taki ljudje naj bodo prefekti?

Velika odgovornost za dogodke v Krkavcih pa- de na uradno glasilo fašistovske stranke »Popolo di Trieste«. Ta list je še pod vodstvom sedanjega ravnatelja poslanca Barduzija, ki je tajnik faš. stranke za Tržaško, priobčil štiri članke proti žu- pniku v Krkavcih g. Silvaniju. Napadi so bili ne- sramni in polni groženj, ki so jih fašisti tudi iz- polnili. Ko je Silvanij prišel v Krkavce, so ga fašisti navdušeno pozdravili, po imenu so sodili, da je Italijan. Silvanij pa je beneški Slovenec. Radi tega razočaranja so pričeli takoj z borbo proti njemu. Zahtevali so od njega vse mogoče stvari, med drugim tudi to, da odpravi slovensko pridigo. Ta- kih zahtev župnik ni mogel sprejeti, ko je njegova fara vendar izključno slovenska.

Fašisti niso mirovali. Iz užaljenega ponosa so v bližnji vasi Koštaboni neko nedeljo zvečer obmetavali cerkev s kamenjem in vrgli velik ka- men na veliki oltar. Še pred tem dogodkom so si izmislili drugo lumparijo. Na dan 23. decembra je podestat povabil vse hišne gospodarje na županstvo in sicer pod globo. Na sestanku je zahteval od njih, da podpisajo izjavo, da želijo imeti v cerkvi samo italijansko službo božjo. Oglasil se je eden izmed kmetov, češ, da bi bilo fašistom vendar dovolj, ako so poleg slovenskih pridig in molit- ev tudi italijanske; tako bi bili vsi zadovoljni. Podestat in tajnik sta bila radi tega ugovaranja vsa iz sebe, pa sta se takljično umaknila in javila, da se tudi s tako izjavo zadovoljita. Pozval je kmete, naj podpisajo v tem smislu popravljeno izjavo. Nekaj jih je že podpisalo; eden izmed njih pa ni hotel podpisati niti te izjave. Podestatu je zavrela kri. Zgrabil je kmeta in ga porinil skozi vrata. V tem trenutku planejo proti vratom še 4 drugi kmetje in jo popihajo domov; peti je že bil pri vratih in držal za kljuko, podestat ga je pa prijel in potegnil v sobo, naj podpiše. Kmet je neustrašno izjavil, da ne podpiše, ker želi, da ostane v cerkvi kakor je bilo dosedaj. Podestat

se je razburjen zgrabil za lase in vzkliknil: »Za- kaj so prelivali kri naši vojaki!« Tajnik D'Este je tedaj zgrabil kmeta in ga pahnul iz sobe; za- naj ga je še pretepel in mu grozil, da ga ubije... Fašisti so nato zastražili vrata, da ni mogel več nikdo uiti. Kmete so potem prisilili, da so izjavo podpisali. Kaj so s to izjavo pozneje storili, ni znano.

Krkavske fašiste vodi slovenski odpadnik učitelj Deluka (on se podpisuje De Lucca), ki je vodil tudi ekspedicijo v Koštabono in bil drugi dan aretiran in potem takoj — izpuščen. Res, čednim ljudem je izročena mladina!

Okreval je od težke bolezni g. Daniel Dokto- rič, skladatelj in tajnik Zadržne zveze v Gorici. V kratkem se povrne na delo.

Krilatica tržaškega fašistovskega tajnika. Ko je poslanec Barduzzi v četrtek zasedel mesto tržaškega fašistovskega tajnika, je naslovil na fašis- te posebno spomenico, k lje zbudila v trgovskem Trstu živahne komentarje. Naj izvečemo samo en stavek: Kar se tiče črnosrajčnikov pokrajine ho- čem, da imajo vedno v spominu svoje slavne tra- dicije (menda požiganje slovenskih kulturnih do- mov!), nadalje zlate globoke ukaze Duceja, ki ukazuje vsem Italijanom, da vsak dan podvojijo svoj izkušeni duh požrtvovanja, da se čudovita duševna in telesna italijanska živahnost razširi po vsem svetu, ta večni izraz rafinirane civilizacije in nadaljnega čuta višjega človečanstva... Svečlati znajo Lahi, to je res.

Prebivalstvo Tržiča. Poročali smo že, da so v Tržiču silno jezni, ker je neki tržaški list nedavno ugotovil, da ima Tržič 12.000 ljudi. Tedaj je bil bog med Gorico in Trstom za Tržič. Mussolini je namreč pustil Tržič tržaški pokrajini kljub temu, da je obnovil gorisko, h kateri je spadal Tržič pod Avstrijo; Goričani pa bi radi imeli Tržič na- zaj, da jim bo tako zagotovljen dohod na morje, kakor se je izrazil senator Bombig, gorški podes- tat. Danes je prepričan končan, ker so meje goriske pokrajine že definitivne; nova pokrajina je zgubila Tržič in tudi Cervinjan, ki je ostal pod Vidmom. Prerekanje za prebivalstvo Tržiča pa še vedno traja. Statistika izkazuje: leta 1907. 4000 duš, leta 1914. že 12.000, leta 1921. 10.800. Leta 1907. je Cosulich zgradil znano ladjedelnico in s tem dvig- nil mesto, ki je rastle silno naglo. Med vojno je bila ladjedelnica uničena; po obnovi ladjedelnice se je mesto kmalu dvignilo na prejšnjo višino in danes šteje baje že 23.000 duš. In ako bi v mestu ne bila taka stanovanjska kriza, trdi italijansko časopisje, bi Tržič štel danes gotovo 30.000 ljudi. Mesto je zaenkrat doseglo svoj višek; Cosulich je pred kratkim radi industrijske krize odpustil kar 1500 delavcev. Kljub temu, da je med njimi veliko takih, ki so vsak dan hodili domov daleč na Kras, bo mesto zgubilo na prebivalstvu. Vsi slavospevi sedanjemu režimu, da je dvignil mesto, ne mo- rejo nič izpremeniti na dejstvu, da je Tržič zra- stel z ladjedelnice in z njo tudi pade.

Tržaški katoliški tednik jim je na poti. V Trstu izhaja že mnogo let italijanski katoliški ted- nik »Vita nuova« in je danes glasilo »Katoliške akcije«. V zadnji številki je priobčil list kratko kroniko najvažnejših atentatov in atentatorjev. Med drugimi je seveda imenoval tudi atentat na av- strijskega cesarja Franca Jožefa in povedal tudi ime atentatorja Viljema Oberdanka (Italijani ga danes imenujejo »Oberdanc«, da zveni vsaj neko- liko bolj po italijansko). »Vita nuova« ni dostavila nikakega komentarja. In to je bilo zadosti, da je list staval Oberdanka med druge atentatorje. »Po- polo di Trieste« je kar planil po katoliškem listu z vsemi mogočimi očitki; listu očita predvsem, da je »avstrijskatski«. Pripomniti je treba, da se cenzor ni spodtaknil nad onim mestom; na drugi strani pa je pisan v takem tonu, da se duhovščina pritožuje, da je napram fašizmu premalo načelen. Pri vsem tem je list trn v peti fašistom.

Izzemanje ubogih mlekaric. V Marezigah in Smarjah pri Kopru so občine prisilile mleka- rice, ki nosijo vsak dan v ponočnih urah v Trst mleko, da so položile kavejco 500 lir v kartelah državnega posojila. Zenske so solzne hodile od hiše do hiše, da bi zbrale potreben denar. Kje naj vzame mlekarica nenadoma 500 lir. Vse prošnje so bile zaman. V drugih občinah se to ni zgodilo; to pač dokazuje, da je vse deo kake razpaljene glave, ki gre lahko mimo zakona.

Francetu Wiesthalerju v spomin.

Kako bi se ga ne spominjal ob nenadni izgubi — svojega rajnega ravnatelja? Ze nje- gov nastop je mlademu, vedoželjnemu študen- tovskeemu srcu naravnost imponiral. Visoka, sloka postava, sive brke, mala, prikupna brada, njegov fini nos, visoko čelo — in njegova rana, včasih šaljiva beseda, njegov pogled »a later« — pa smo takoj uganili, da imamo pred seboj moža-značaj, moža visoke izobraz- be, pisatelja, kritika, moža, ki je predvsem obvladal jezik — slovenski in latinski.

Bil nam je mož-vzor vere. Neštetokrat ga imam v mislih, ko je stal kot ravnatelj v zad- nji klopi uršulinske cerkve, pred seboj pa je imel zbran svoj zavod, svoj ponos, Il. državno gimnazijo. Parkrat se je ozrl, pa je že vedel, pri čem da je. Je manjkalo katerega? Kako naravno, prav očetovsko, je dotičnega na to opozoril! Kar mimogrede in na šaljiv način je pokaral dotičnega, ki se je morda spozabil, da ni molil, da se je pogovarjal. »Vidite, sveti Duh vas je zapustil,« je večkrat tehtno, ne preveč zbadljivo, segel v besedo, ko ni šla ona presnela gramatika ne v glavo ne na je- zik. Kako resen je bil pri molitvi! Z velikim veseljem je posebno rad poslušal petje pri sveti maši, kadarkoli so »urežali« kako novo. In med poukom je vpletel, kar tako mimo- grede, silovit pomen raznih čednosti za na po- mladim srcem. »Vidite,« je dejal včasih ob razlagi Tacitovih pesmi, »vidite, to bi kristjan

z obema rokama podpisal. Neštetokrat je ob taki priliki poudarjal lepe verske in čednost- ne misli, ki nam jih je razlaga pesmi sama kar pred očmi postavila. In v takih trenutkih smo se zamislili v stari, klasični Rim, v oni Rim, ki je imel polno templov in svetišč in bogov in boginj ter silno božonarjadnih — ali kakor se je rajni rad izraževal »polnih Apo- lona« — pesnikov in pisateljev. Velikokrat smo kar onemeli pod vtisom one besede raj- nega: »Vidite torej...!« Take ure so nepo- zabne. In kar je glavno — nikdar se ne spo- minjam, da bi kdaj rekel le žal besedico ali žalil nraštveni čut. V tem oziru hodi rajni pred nami kot zelo takten, značajan mož, ki je tudi mladino tako ali tako opomnil glede nraštvenosti. Včasih — kaj ne bi — je pogovor nanasel na kočljive stvari, pa vam je znal tak- ko modro, previdno povedati, da smo se kar čudili. Samo to rečem — Bog daj mladini obil- lo takih mož, ki bi bili živo, v dno svojega srca prepričani, kot on, da nemoralnost vodi cele narode v propast, kar nam je kazal rajni zlasti ob zgledu rimskega imperija. Zato je tudi šibal, pa prav brezobzirno, napake mo- dernega sveta, pa kar s Tacitom v roki. Ko- likrat je takole udaril, n. pr. po lipanju, po lenobi, po uživanju. Tako je mogel govoriti le mož dela, železne discipline in globokega nraštvenega prepričanja.

Dobro smo vedeli, kako je naš ravnatelj vprežen. Ze izza rane mladosti je ljubil pero in pisal, dokler mu ga smrt ni iztrgala iz rok. Tudi izboren govornik je rajnik bil. Kako mu je šla beseda iz srca in tudi segala v srce,

Beseda kot samo čisto zrno, preizkušena v lastnem življenju, pa njegovo oko, pa vsa po- stava, vse je silno učinkovalo na mlado srce! Včasih nam je bilo mraz, včasih vroče, kaj ne zadene vse študenta! pa smo hiteli ali pa za- spano šli pod streho »almae matris«, on — Wiesthaler — pa vedno enako. Tehtno, pre- vidno, možato je meril svoje korake po ljub- ljanskih cestah, pušče svojo cigareto, in pri- jazno odzdravljaj na desno in na levo; videli smo, da je bil mož zelo spoštovan. In kdo bi ne občudoval njegove natančnosti v vsem? Kakor ura je bil v šoli in v uradu. Včasih je hotel biti takole malo pedantičen, včasih strog, včasih je hotel biti tudi siten — pa kako jo je izpeljal navadno iz te Seylle in Charibde? Največkrat je kakšno pogruntal in ves razred je bil poln homerskega smeha. Ni- kdar ni tožil, da je preobložen; v šoli delo, doma ga je čakalo delo s slovarjem — pa kdo bi si mislil — odhajal je domov, to se mu je videlo in to smo vsi čutili, zelo nerad. In zo- pet je prišel v šolo drugi dan, pripravljen za razlago do zadnje vejice. Nikdar se ni lovil, nikdar mu ni beseda zastala, vedno mu je tekla. In če mu je kdo povedal kakšno, ki ni bila za Cicerona ali Tacita, kajne, kako se je sključil, se prijel čez pas in vzdihnil, češ, kako ga boli — pa vas je pogledal in rekel in v drugo vprašal... Ali pa, se še spominja- te, kako se je meni nič tebi nič naslonil na študenta z besedo: »No, recite še: Permeje!« To bi držalo! Silno mu je dopadlo, če mu je dijak znal skandirati, razlagati, pripovedo- vati in spravljati zopet vse na dan, kar je on

sam tako previdno, skrbno in važno polagal na naša srca. »Vidite torej...!« Klasična je bila včasih njegova razlaga. Začeli smo ono Tacitovo: »Odi profanum vulgus et arceo...« »Bési na te,« bi rekli po domače, »ti malo- vredno ljudstvo in proč s teboj...« Vedeli smo za to-le mesto, pa smo mirno čakali, kaj bo! On pa — rajni — kakor je znal, povzame lepo mirno besedo in začne: »Tekst in kon- tekst pesmice govori, da to priprosto, malo- vredno in vsega zaničevanja vredno ljudstvo ni ljudstvo brez pravic, ampak to je vulgus, ljudstvo skazi-pesnikov.« »Na, tu imaš vraga!« sem si mislil. In prav smo mu dali. Potem že prav stoji: »Odi — sovražim, بسی na te, ti malovredno ljudstvo!« In takih primerov je bilo dosti, dan za dnevom. Clovek bi ga kar poslušal. Etimologijo znal je, le kako je vse spjel do korena, pa pri tem vpletal pravila slovnične. Pa kulturne razmere, kako so mu bile znane! Tam po Aziji, po Egiptu, posebno pa po Rimu smo hodili in ga strme in polni občudovanja poslušali. Škoda Tvojih razlag, ki so šle s Teboj! Večna škoda, da nismo ste- nografiirali in spravili, pa, hvala Bogu, marsi- kaj si pa nam le pustil v svojem ogromnem delu — v slovarju za spomin. Mož dela je bil, mož reda — zato nam je pa tudi zapustil mo- numentum aere perennius, tako delo, ki za- hteva v resnici vse življenjske sile in moči.

In končno — tako boste vprašali — kak- šen ko je bil? Navadno so takele vrste ljud- je, ki se zatope v knjige in po njih brskajo precej natakneni, ostri in zadirčni. Pri raj- nem ravnatelju tega nismo poznali. In ven-

Dnevne novice

★ **Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.** Ker skupni pastirski list jugoslovanskega episkopata ob 1100 letnici sv. Cirila in Metoda naroča, da ACM uvede v vsako župnijo, smo v vse župnije razposlali potrebne tiskovine. Prosim, da nam sporočite, koliko sprejemnih podobice ali drugih tiskovin še želite. — Skofjski odbor ACM, Ljubljana, Rožna ul. 11).

★ **Tisočletnica rojstva sv. Cirila v knezoškofijskih zavodih.** V soboto, dne 29. januarja so priredili člani Marijine kongregacije v škofskih zavodih lepo uspešno akademijo. Program je vseboval vsebinsko primerni deklamaciji (Pregej, Molitev Slovenov, Berlec, Kraljica edinosti), orkestralne točke domačega zbora, ki ga vodi prof. Hybašek, pevske zборе (Kimovec, Gospod, pomiluj, svet, svet, svet; Premrl, Sv. Ciril in Metod), recitacijo iz Cirilove prabesede (1. l. d. po Janezu, referat o sv. Cirilu in igrico Smrt sv. Cirila. Vsa prireditelja je bila uglasena v zmislu in namenu. Grivčeve visoke apostolske težnje, lepo humanistična, dostojna, pietetna. Prisostvovala je z mladino in gg. učitelji tudi prevz. gospod knezškof, ki se je po prireditvi ljubeznivo pogovoril z nekaterimi zunanjimi gosti pri prireditvi, med katerimi je bil tudi avtor Hrvašč. že kaj popularne omenjene prigode. Ške igre. Inicijativni poštvovalnosti prirediteljev (prof. Jaklič, prof. Omersa) čast in hvale!

★ **Zaupnike naše Kmetijske zveze** prosimo, naj takoj pošljejo, če jim je pri razpredaji preostalo kak izvod Koledarja JKZ, istega na naslov Jugos. Kmetijska zveza, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

★ **Teško je obolel** konjski arhidjakon in nečupnik gospod Franc Hrastelj. Sobotom ga pripravljamo v molitev.

★ **Umrli** je včeraj dopoldne v Kostanjevici gospod Alojzij Gatsch, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil naš zvesti somišljenik in večletni načelnik mestne hranilnice. Pokopali ga bodo v sredo popoldne. Naj v miru počiva — preostanili naše sožalci!

★ **Umrli** je 29. januarja v Hambornu na Pruskem v visoki starosti 88 let naš rojak g. Matevž Kisovc, progovni čuvaj bivše južne železnice v pokoju. Pokopali ga bodo danes dopoldne ob 9 na pokopališču v Hambornu. Svetila mu večna luč!

★ **Iz Tržiča** nam z ozirom na članek »Klevetnikome sproščajo, da je g. župnik Matija Škrbec pri sedanjih volitvah volil z SLS.

★ **Kronskim penzionistom.** Ena najbolj bolečih socialnih vprašanj — ureditev pokojnin vsem onim, ki dobivajo le še nekdanjo kronsko pokojnino, gre vendar h kraju. Na ponovno vprašanje našega poslanca Zebota je minister odgovoril: Potreba prevedbe je priznana, zato so se že zbrali vsi potrebni podatki in načrt zakona je že izgotovljen. Potrebno je le še končno redakcijo izvršiti in izračunati finančni efekt, nato pa se predloži zakon narodni skupščini. — Upati je, da bo neprestano dreganje naših poslancev končno vendarle doseglo to ureditev.

★ **Vsem ukaznim kmetovalcem** in kmetiskim mladeničem, zlasti tistim, ki ne morejo utrpjeti več časa za svojo strokovno izobrazbo, nujno priporočamo, da izkoristijo ugodno priložnost, ki jo tekoma letošnje zime nudijo brezplačni eno- in dvodnevni učni tečaji na kmetijski šoli na Grmu. Poleg drugih se vrši dne 14. in 15. februarja poljedelski tečaj, na katerem se bodo obdelala zlasti poglavja o gnojenju, semenu, rastlinskih škodljivcih in boleznih, pridelovanju krompirja itd., a 25. in 26. februarja se priredi sadjarski tečaj,

ki bo obravnaval najpotrebnejša vprašanja te, za Slovenijo velevažne gospodarske panoge. V obeh tečajih se prične pouk prvi dan ob 9. uri, drugi dan ob 8. uri dopoldne. Poučevalo se bo teoretično in praktično. Za vsak tečaj se sprejme le do 20 prosilcev. Revni udeleženci dobe v zavodu brezplačno prenočišče in hrano. Prijavit se je po dopisnici na ravnateljstvo šole najkasneje do 7. februarja, da bodo nato vsi sprejeti pravočasno obveščeni.

★ **Bolniško zavarovanje za rentnike** Pokojniškega zavoda. Dosedaj rentniki Pokojniškega zavoda niso bili bolniško zavarovani, čeravno so bili to-adevno najbolj potrebni. Sedaj pa je Pokojniški zavod uvedel akcijo, da se tudi ti bolniško — brez pravice na hranarino — zavarujejo. Tozadevno se vodi pogajanja z Osrednjim uradom za zavarovanje delavcev, kateremu se je predložil od Pokojniškega zavoda proračun. Vsa zadeva se da urediti z min. strko naredbo. Pokojniški zavod bo vse ukrenil da se to bolniško zavarovanje na ta ali oni način čimprej izvede.

★ **Proti nevarnosti okuženja z influenceo**, ki proli tudi našim krajem, je celjski okrajni glavar izdal na županstva umesten odlok, v katerem se med drugim zabičuje: Zoper pretečo nevarnost influence je nujno potrebno: da se takoj prvi slučaj naznani, ker le tako bo mogoče eventuelno preprečiti, da se bolezen razširi ali da se vsaj omeji, da se ljudje toplo oblačijo in zmerno žive, posebno kar se tiče alkohola, in da se ne izpostavljajo brezskrbno in po nepotrebnem okuženju, smatrajoč to kot posebno junaštvo, ki pa je le nevednost. Svariti je pred zdravljenjem z alkoholom, zlasti pri otrocih ali brez zdravniškega navodila, ker bi se sicer iz lahke bolezni porodila težka! Vsak uradni zdravstveni ukrep je treba sprejeti z zaupanjem in potrebnim razumevanjem ter mu slediti, kakor to zahteva občni blagor.

★ **Dr. Gorjanovič**, slovit zagrebški geolog, praznuje 70 letnico starosti in 50 letnico znanstvenega delovanja. Hrvatsko prirodoslovno društvo, ki mu je Gorjanovič duša skozi več desetletij, pripravlja veliko svečanost. Vseučilišče bo dr. Gorjanoviča imenovalo doktorjem medicine honoris causa. Nj. Vel. kralj Aleksander pa mu je podelil red sv. Save II. in I. stopnje.

★ **Smrt v tujini.** V Gradcu je dne 19. januarja 1927 umrl krojaški mojster Franc Zmavec, doma iz Prlekije. Bil je znan med slovenskimi dijaki, katerim je šel zelo na roke, ker jim je delal obleko proti plačilu na daljše obroke. Slovenski visokošolci tedanjih dni ohranjajo mu blag spomin, tudi kot vedno zavedeno Slovenceu.

★ **Razbojniška tovariša** so zgrabili v Subotici. Bila sta poveljnika organizirane bande, ki je zvečer na ulici napadala mimoidoče in jim vzela, kar so imeli vrednosti pri sebi. V zadnjih 12 dneh se je zgodilo kar šest takih napadov. Poleg tega so izvršili še celo vrsto tatvin. Sedaj so stražniki dobili v roke dva člana te ljubeznive družbe in ju odvedli v Vel. Bečkerek.

★ **Profesorja matematike** ne marajo učiteljski četrti razreda v Somboru. Stopili so v stavko in poslali ravnatelju spomenico, v kateri zahtevajo, da dobe nazaj tistega profesorja za matematiko, ki so ga imeli pred sedanjim g. Jecićem, ki ga odklanjajo.

★ **Občinske volitve** za mesto Osijek so razpisane za 13. marca.

★ **Meštrovic** pripravlja veliko razstavo svojih del v Subotici. V soboto je prišel pogledat razstavni prostor. Pri tej priložnosti so mu priredili svečan sprejem in banket.

★ **Loterija prostov. gasilnega društva v Rajhenburgu** je z dovoljenjem poljedelskega ministrstva preložena, ker se je doslej razpečalo premalo srečk. Bratska društva naj srečk ne vračajo, marveč naj jih skušajo po možnosti razpečati. Čas zbiranja se objavi v časopisih.

★ **Odvetniška pisarna dr. Ivo Benkoviča** v Ljubljani se je s 1. februarjem t. l. preselila na Aleksandrovo cesto št. 2, I. nadstropje, palača Ljubljanske kreditne banke (stara telef. št. 2).

★ **Uboji invalid** išče bivališče gosp. Jožeta Mohoriča, kateri je bil skupno v italijanskem ujetištvu v Mantovi pri 32. stotnici z Ignacijem Lavričem iz Drage 14, pošta Stična. Lavrič prosi da sporoči g. Mohorič sam ali kateri njegov znanec njegov naslov. Gre za dokaz invalidske podpore!

★ **VII. podoficirska zabava** se vrši v torek 1. februarja t. l. v hotelu Union pod pokroviteljstvom komandanta dravske divizijske oblasti g. Danila Kalafatoviča. Začetek ob 20. uri. Vabijo se vsi rezervni in vpokojeni oficirji, podoficirji, uradništvo in ostalo občinstvo. Vstopnina 15 Din. 672

★ **ITO** — zobna pasta najboljša.

»VAN KASTER« je ime, katero Vam jamči za najboljšo kakovost holadskega kakao-a! 527

Ljubljana

○ **Kriza našega gledališča.** Vse gospode, ki so bili naprošeni, da podajo pismeno svoje mišljenje o krizi našega gledališča, najljubše presimo, da to čimprej store. Odbor »Združenja gled. igralcev«, Ljubljana.

○ **Družabni klub** je razposlal vabila za svojo običajno zabavo, ki se vrši v soboto, dne 5. februarja v veliki dvorani Uniona. Ustme in pisemno reklamacije sprejema klubov tajnik g. Slavko Rodič, Miklošičeva 10. 649

○ **Gledališka predstava v Rokodelskem domu.** Jutri na svečnico se bo uprizorila na odru Rokodelskega doma po A. Kotzebuejevi »Zmehnjava nad zmehnjavac« na novo prirejena burka Babilon. Pričetek je ob polosmih zvečer.

○ **Električna cestna železnica** se ob prihodnji prireditvi ustavlja na vogalu Škofje ulce in Sv. Petra ceste.

○ **Mladinski dom, Kodeljevo.** Na svečnico, dne 2. februarja ob petih se na splošno željo ponovi velezanimiva šaloigra »Capitane« z zvijačo, ki je zadnjo povzročila obilo smeha. Kdor si želi privoščiti par veselih uric, naj pride. Dvorana bo toplo kurjena.

○ **Pozikna cerkveni rop.** Preteklo nedeljo krog dveh popeljav in v križanski cerkvi v Ljubljani peskusila bogoskrunska roka svojo srečo v tabernaklju na velikem oltarju. Tabernakelj je bil odprt s ključem, ki si ga je malpridnež poiskal v zakristiji. Iz tabernaklja je bila vzeta monštranca s sveto hostijo. Oboje je ob poltreh našel cerkvenik ležati na altarni mizi. Oba ciborija v tabernaklju sta bila nedotaknjena. Do danes storilca niso sledili. Toliko je gotovo, da je bogoskrunski predrznež poznal situacijo v hiši ter da je v trenutku, ko je vzel monštranco iz tabernaklja zaslutil nevarnost in vse popustil na oltarju. Odnesel je seboj le tabernakeljski ključek ter dva druga ključa iz zakristije.

○ **Naročila za avto-vožnje** na lovsko prireditve dne 1. februarja sprejema Pavel Stele, telefon šte. 942.

○ **Zahvala.** Vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri prelepi slovesnosti povodom najine zlate poroke, se tem potom najtopleje zahvaljujemo, v prvi vrsti pa preč. p. dr. Gvidonu Rantu za prisrčen nagovor ter g. Jožetu Čemažarju za požrtvovalno sodelovanje. Bog povrni vsem! Anton in Marija Adler.

○ **Večerni tečaj na gospodinjstvi šoli »Mladika«.** Prva dva večerna tečaja v letošnjem letu sta končana. Vpisovanje za naslednja dva tečaja se vrši v četrtek, dne 3. februarja od 17. do 19. ure v prilleju »Mladike«.

○ **Krojaštva** bi se rad izučil mlad 16leten fant pri mojstru, ki bi mu dal tudi hrano in stanovanje. Gre kamorkoli, na deželo ali v Ljubljano. Naslov: Jež Franc, Tomačevo 50., p. Moste pri Ljubljani.

○ **Policijske vesti.** Policija je priredila v soboto racijo po raznih škodljivih in kozolcih na Kodeljevem, kjer prenočujejo razne izgullene eksistence, večinoma delomržeži, deloma pa tudi delavci, ki so brez zasluzka in brez dela. V soboto je aretirala 12 takih oseb, od katerih so štiri takoj po zaslišanju izpustili, osem pa pridržali v zaporu. Aretiranih je vsega skupaj 18 oseb, večinoma postopačev, dalje sumljivih žensk in nekaj tatvine in drugih prestopkov osumljenih oseb.

Maribor

□ **Mestni proračun sprejet.** Včeraj se je nadaljevala proračunska seja, na kateri je bil sprejet redni in izredni proračun mariborske občine. Seja se je vršila popolnoma mirno. Proračun je bil sprejet s 24 proti 4 glasovom. Podrobno poročilo o seji objavimo jutri.

□ **Koliko poslancev ima SDS v mariborski oblasti?** Samostojno demokratsko časopisje je oznanilo, da je v mariborski oblasti izvoljenih šest njihovih poslancev. Iz tega sledi, da štejejo za svojega poslanca tudi g. Finžgarja, ki je izvoljen v okraju Maribor, desni breg, in je bil, vsaj pred 23. januarjem, izrečen kandidat Orjune, kar se je zagotavljalo tudi volivcem na vseh sestankih in zborovanjih, posebno pa onim Orjunam, ki niso pristali SDS. Zainteresirani volivci bi sedaj radi vedeli, ali je g. Finžgar poslanec SDS ali pa je poslanec Orjune? — Volivci.

□ **Odločen nastop mariborskih radikalov** proti velikemu županu dr. Pirkmajerju. Kakor smo že poročali, je mariborsko načelstvo NRS enako kakor SLS odklonilo poziv velikega župana dr. Pirkmajerja, da pošlje svojega zastopnika v oblastni svet, ki naj izvrši potrebna predela za otvoritev oblastne skupščine in njen proračun. Ta svoj korak je, kakor se nam zdaj natančneje poroča, motiviralo s tem, da ne more sodelovati z velikim županom, ki je eksponent stranke, ki se nahaja v Belgradu v opoziciji, v mariborski oblastni skupščini pa v ogromni manjšini napram zastopnikom ostalih strank. Po načelih parlamentarizma in demokracije bi mogel biti veliki župan samo nevtralen uradnik ali pa zaupnik vladne ali oblastne večine. Ta odločni korak mariborskih radikalov proti velikemu županu je vzbudil v Mariboru mnogo pozornosti in, kakor se zatrjuje, pripravljajo tudi druge, v oblastni skupščini zastopane stranke primerno akcijo proti obstoječemu upravno-političnemu stanju v Sloveniji, ki je postalo po izidu oblastnih volitev naravnost nevzdržno in nemogoče.

□ **Nova afera v aferi Jarh.** V ponedeljek zvečer se je raznesla govorica, da sta bila popoldne aretirana dva uradnika na koroškem kolodvoru, in sicer v zvezi s poneverbo, katero je izvršil bivši načelnik Jarh. Koliko je na teh govorih resničnega, še nismo mogli ugotoviti, ker se vrši preiskava tajno.

□ **Smrtna kosa.** V soboto je umrl v Mariboru magistratni uslužbenec g. Emil Chleboun. Dolgo vrsto let je bil nameščen pri mestnem pogrebem zavodu in je vršil svojo službo na občo zadovoljnost predstojnikov in občinstva. Bolehal je dalje časa na želodcu, in ta bolezen mu je tudi upihnila prehitro luč življenja. Pogreb se bo vršil danes v torek

dar? Le kako prijazen je bil v nagovoru, v nasvetih se je pokazala bogata njegova izkušnost, v kaznovanju očetovska modrost, v vsem je ravnal z nami kakor oče. Zato smo ga pa tudi spoštovali in z nekakim ponosom smo govorili o njem. In kaj je beseda, ki je padla iz njegovih ust med nas, zaleglal! En pogled, pa je bil ves razred miren, kakor da ni nikogar v sobi. Ali je znal obvladati našo razposajenost in vročkrvnost! Nikogar menda nima, ki bi ga sovražil. Nikogar ni obkladal z raznimi »mokroduhtičmi« priimki, nikogar ni udaril, nobenemu ni pretil, da ne bo zdelal, da ne bo videl mature, da mu bo že pokazal! Vidimo torej pred seboj moža s silovito nadarjenostjo, spretnostjo in z nenavadnim očetovskim srcem. Ni bil sicer a la Masarik, ki bi dijake zbiral, ali kakor dr. Krek, ki bi jih učil jezikov, a njemu je bila preljubljena samo šola in domače delo. Plod v šoli nam kaže velikega šolnika, plod domačega dela pa kaže znanstvenika s svetovnim slovesom.

Komu drugemu se pač spodobi ob odprtem grobu bolj klicati, kakor Tvojim namom: z ono besedo, ki je ob taki priliki na mestu: »Have, anima pia!« Bog Ti bodi plačnik za vse Tvoje delo, ki si ga podaril slovenskemu narodu in vsem, ki smo bili Tvoji gojenci in učenci. Prijatelji, velikega moža smo izgubili! Gospod ravnatelj, počivaj v miru!

LOVCI! Sveže CYANIN KAPSULE, najučinkovitejši strup, komad po 6 Din. — **STRYCHNIN**, original Merck v steklenicah po 5 in 10 gr. — **FOSFORNA PASTA**. — Dobi se v drogeriji **SANITAS**, Celje — ali pa v Ljubljani, Prešernova ulica šte. 5. 580

Iz Mussolinijevega kraljestva.

Rim, 25. januarja.

Javne in prej tako kričeče manifestacije političnega življenja v Rimu se po zadnjem napadu na Duceja v Bologni prestale. Mussolini smatra za primernejše in varnejše, da se drži v rezervi. Dejstvo, da je bil napad izvršen od fašista in imel tajne pobuditelje v stranki sami, osvetljuje delo skritih elementov v tej dosedaj svojem volji brezpogojno vdani in pokorni organizaciji. Stranka, porojena v upor proti ustavni oblasti, nosi še danes kot državna stranka znake svojega rojstva: nasilnost in brezobzirnost, ki se ne ustraši tudi ne krvavih zločinov, ako je treba doseči poseben namen. Orožje se je pa začelo obračati proti samemu nosilec teh idej, ki danes ni le šef stranke, ampak predstavnik in fiktivni gospodar Italije. Duce v svoji roki združuje 5 najvažnejših ministrstev in razžaljenje njegove osebe se po zakonu kaznuje enako kot razžaljenje Nj. Velikanstva kralja; zaradi napada nanj se je sprejel zakon, ki uvaža v Italiji zopet smrtno kazen! Te varnostne mere zvezi z ne morda izmišljenim dejstvom, da ta mož, bivši socialistični voditelj, nosi na sebi amulete, v katerih ohranilno moč veruje prav tako prepričano, kakor v resničnost prorokovanja, glede katerega je dajal inozemskim časnikarjem javne intervjuje, da se mu namreč ne bo ničesar zgodilo, dokler ne dovrši svojega velikega dela za obnovo Italije — vse to dokazuje, da voditelj nima ravno prevelikega zupanja do svojih rojakov, niti do pristaev lastne stranke. Isto potrjuje nedavni govor Mussoliniev novomenovanemu fašističnemu direktoriju, katerega je postavil na mesto prejšnjega, po napadu nanj ostavljenega. Nagovor je bil kratek, pa energičen: »Štirikrat je bil dosedaj izvršen atentat name in za hrbtom odlokov vaših prednikov bi bil mogel biti napaden še stokrat! Zapomnite si! Jaz sam vas postavil in jaz vas bom razbili!« — Noben laški list ni črnil besedice o tem priznanem pozdravu novopostavljenim strankinim funkcionarjem, doznalo se je pa kljub temu.

Da odzdravi gnjile razmere v stranki, je Mussolini začel s korenitim razčiščevanjem v fašistovskih vrstah. Ustanovljena je posebna komisija, ki pregleduje delovanje vseh strankinih pristaev in kdor je količak sumljiv, ga postavlja pred vrata. Pritožbe proti ukrepom komisije rešuje Mussolini sam. Strankine izkaznice dobe samo tisti, za katere se izjavi ta komisija (fascisti tessarati), in samo najzanesljivejšim pristašem se zaupajo važna mesta.

Pregreški zoper disciplino in uradne dolžnosti se strogo kaznujejo. Tako so lani z veliko slavo umeščenemu prvemu rimskemu guvernerju F. Cremonesiju očitali, da pri upravi prestolice bodočega rimskega imperija z nekoliko preveliko vnemo skrbi za urinovanje svojega osebnega budgeta. In mož je letel! Mussolini je imenoval za novega guvernerja kneza Spada-Potenziani, člena stare rimske aristokratske rodbine in si s tem na mah pridobil simpatije vplivnega rimskega plemstva.

V temo nejasnosti načelnega razmerja med Cerkvijo in političnim režimom je kot solnčni žarek posvetil odtodni govor papežev v zadnjem konzistoriju. Obsojba »Action Française« in ostre besede na račun fašizma so vplivale na tukašnje

stičnemu direktoriju, katerega je postavil na mesto prejšnjega, po napadu nanj ostavljenega. Nagovor je bil kratek, pa energičen: »Štirikrat je bil dosedaj izvršen atentat name in za hrbtom odlokov vaših prednikov bi bil mogel biti napaden še stokrat! Zapomnite si! Jaz sam vas postavil in jaz vas bom razbili!« — Noben laški list ni črnil besedice o tem priznanem pozdravu novopostavljenim strankinim funkcionarjem, doznalo se je pa kljub temu.

Da odzdravi gnjile razmere v stranki, je Mussolini začel s korenitim razčiščevanjem v fašistovskih vrstah. Ustanovljena je posebna komisija, ki pregleduje delovanje vseh strankinih pristaev in kdor je količak sumljiv, ga postavlja pred vrata. Pritožbe proti ukrepom komisije rešuje Mussolini sam. Strankine izkaznice dobe samo tisti, za katere se izjavi ta komisija (fascisti tessarati), in samo najzanesljivejšim pristašem se zaupajo važna mesta.

Pregreški zoper disciplino in uradne dolžnosti se strogo kaznujejo. Tako so lani z veliko slavo umeščenemu prvemu rimskemu guvernerju F. Cremonesiju očitali, da pri upravi prestolice bodočega rimskega imperija z nekoliko preveliko vnemo skrbi za urinovanje svojega osebnega budgeta. In mož je letel! Mussolini je imenoval za novega guvernerja kneza Spada-Potenziani, člena stare rimske aristokratske rodbine in si s tem na mah pridobil simpatije vplivnega rimskega plemstva.

V temo nejasnosti načelnega razmerja med Cerkvijo in političnim režimom je kot solnčni žarek posvetil odtodni govor papežev v zadnjem konzistoriju. Obsojba »Action Française« in ostre besede na račun fašizma so vplivale na tukašnje

duhove kot blisk z jasnega. Mussolini je časopisom prepovedal vsak komentar, takozvani »katoliške listi« pa, katerih barvice so dosedaj s polnimi jadril plavale v režimskih vodah — častni izjemi sta bila samo rimski »Osservatore Romano« in firenska »Unita Cattolica« — so mahoma spremenili kurz in izjavljajo udanost in pokorščino direktivam najvišje cerkvene oblasti. Preobrat je očividni. Nadaljnega razvoja pa sveda ni mogoče predvidevati. Danes pa je z datumom od 24. t. m. izšlo pismo papeža na državnega tajnika kardinala Gasparrija, v katerem sv. oče obsoja načelne ameriške fašizma, ki se javljajo v Baldui, fašistovski mladinski zvezi. Da bo to pismo dvignilo mnogo prahu, ni dvoma.

Fašizem vse svoje sile in vso veliko moč, ki mu jo daje upravljanje s celo državo, usmerja k enemu, za bujno italijansko fantazijo blestečemu in grandioznemu cilju: dograditi rimskega imperija! Odtod silni napor Italije, da dvigne narodno gospodarstvo (battaglia di grano) in v kar mogoče kratkem času dvigne in okrepi svojo valuto; zato si je vlada sama podaljšala za dobo 10 let v marcu t. l. zapadlo notranje posojilo 6 milijard lir in obenem razpisala novo posojilo (Prestito del Littorio), ki bo v teh dneh zaključeno in je pod silnim vladnim pritiskom doseglo vsoto okoli 2 milijard lir, t. j. približno 600 milijonov manj kot je predvideval vladni načrt. Ker je bolečnost Italije na morju, Mussolini zelo podpira razvoj trgovske mornarice, ki je v zadnjem času po tonaži že prekosila francosko. Roko v roki s tem gre reorganizacija kadrov vojne mornarice in vojske. Da se da fašističnim čelam pravni in osigura njihov gnotni položaj, so jih spremenili v »Milizie nazionali di Publica Sicurezza« in kot take tvorijo del državne

popoldne. Zalujoči rodbini naše iskreno sožalje!

□ **Ljudska univerza.** Spored prvega Beethovenevega večera v petek, dne 4. februarja, v kazinski dvorani: 1. Kratke življenjske slike; 2. Razlaga in proizvajanje sledečih skladb: a) Sonata op. 27 (cis, mol); b) pesmi iz »Egmonta«; c) škotske pesmi; d) ena romanca za violino; e) ena arija iz opere »Fidelio«; e) en klavir-trio. — Izvršujoči so člani Uranije v Gradcu. (Operna pevka P. Ulm ter Urania-trio.)

□ **Nemške predstave v mariborskem gledališču.** Na izjavo občinskega svetnika g. dr. Mühleisna v proračunski seji mariborskega občinskega sveta dne 28. januarja 1927, čes, »uprava gledališča je baje pristala na nemške predstave pod pogojem, da bi Nemci abonirali vsaj 20 predstav«, je podpisani upravi čast izjaviti sledeče: Uprava Narodnega gledališča v Mariboru ni kompetentna odločevati o tem vprašanju. Zato tudi ni mogla pristati na slične zahteve in se tozadevno tudi ni do nje obrnilo nobeno zastopstvo nemštva v Mariboru. Pač pa je vprašal novinar g. Golob nekoč v kavarni upravnik gledališča, kakšno je njegovo stališče v tem vprašanju in dobil odgovor, da bi uprava gledališča organizirala nemške predstave samo, če bi dobila za to nadležno občino kot lastnice poslopja ter prosvetnega ministrstva kot nadrejene oblasti, kar je pa precej neverjetno. Če bi pa slučajno vendarle prišlo do tega, potem bi gledališka uprava seveda morala pristati, ali samo pod nadaljnjim pogojem, da se zavežejo Nemci na abonma, obsegajoč razen osem do deset nemških dramskih gostovanj tudi 20 do 22 slovenskih glasbenih predstav. Ker torej uprava gledališča ni kompetentna odločati o tem vprašanju, tudi ni mogla pristati na slične zahteve, še manj pa je seveda mogel kdo tak pristane odkloniti. — Maribor, 29. jan. 1927. — Uprava narodnega gledališča v Mariboru.

□ **Pojasnitev glede ukradenega teleta.** Pred nekaj dnevi smo povedali, da je neki N., uslužbenec mestne hladilnice, ukradel tele. To poročilo izpopolnjujemo s tem, da je tisti N. bil uslužbenec Hellerja, ki ga je sprejel v službo ter mu dovolil, da je prosto hodil v hladilnico in je seveda to priliko izrabil in ukradel teleta ter ga v mestu prodal.

□ **Borza dela v Mariboru.** Od 23. do 30. januarja je pri borzi dela v Mariboru iskalo dela 66 moških in 52 ženskih, t. j. 118 oseb; 64 osebam, in sicer 22 moškim in 42 ženskam je bilo delo ponujeno; delo je dobilo 19 moških in 20 ženskih, t. j. 39 oseb, odpadlo jih je 13 (11 m., 2 ž.); odpotovalo jih je pa 29 oseb (21 m., 8 ž.).

□ **Pri mariborski borzi dela dobijo delo:** 26 viničarjev, 16 marjarjev, 11 hlapcev, 2 zagarja, 1 klepar, 1 delovodja kemične stroke, 1 vajenec trgovske stroke, 6 vajencev (ključavničarske, pekarske, mlinarske in predilniške obrti), 14 kmečkih dekel, 3 sobarice, 9 kuharic, 7 služkinj, 4 pletilke, 2 gospodinje, 1 vzgojiteljica, 2 varuški, 2 gostilniški kuharici, 3 postrežnice, 1 perica, 1 podnatakarica, 1 šiviljska vajenka.

□ **Okraden špehar.** V soboto je bil na Glavnem trgu okraden špehar Ivan Partlič iz Dupleki pri Pltju. Neznani uzmovci mu je izmaknili denarnico z 800 Din iz žepa suknje, ki je visela na stojnici.

□ **Policijski drobiž.** Včeraj je bil aretiran 1 vojak radi posilstva; prijavljenih pa je bilo 15 slučajev, med temi 1 goljufija, 1 težka telesna poškodba, 1 zastrupljenje, 1 pretep, več prestopkov cestno policijskega reda itd.

□ **Ogenj v dimniku.** V nedeljo so se vnele saje v hiši v Ciril-Metodovi ulici št. 14. Alar-

mirana je bila požarna bramba, ki pa ni stopila v akcijo, ker je ogenj pogasil dimnikar.

□ **Od doma** je pobegnila 57letna Rozalija Magela, stanujoča v Frančiškanski ulici št. 20. Bila je že sedemkrat v umobolnici in je tudi sedanjí beg od doma izvršila v zmedenosti.

□ **Hišni posestniki se opozarjajo,** da imajo od mestnega magistrata jim doposlane popisne pole glede psov in vozil oddati do 15. februarja edinole mestnemu knjigovodstvu, kjer dobe tozadevno potrdilo, katero jih obvaruje pred predvidenimi tozadevnimi kaznimi v slučajih, v katerih bi se pola ne vrnila ali pa oddala na nepravni naslov.

□ **Pojasnjena tatvina.** Tatvina starinskega denarja, o kateri smo zadnjič poročali, je bila izvršena pri knjigarju Sch. Adolf Huber je snail v stanovanju pohištvo ter izmaknil iz zaklenjene omare poleg denarja še skoro novo suknjo, katero pa je prodal.

□ **Tuj denar dvignil in izgubil.** V Barvarski ulici sta stanovala skupaj krojač K. in čevljarški pomočnik Jernej K. Dne 29. januarja je K. izgubil iz stanovanja ter se ni več vrnil. Krojač je ugotovil, da je K. dvignil na njegovo hranilnico knjižico 900 Din in s to svoto popihal meznano kam.

□ **Zastrupljenje s plinom.** Pri učiteljici Mariji R. v Tattenbachovi ulici uslužbena dekla Matilda Cajzel se je v noči od 29. na 30. januarja zastrupila v kuhinji s plinom. Pozabila je zapreti na plinskem štedilniku ventila in zjutraj jo je našla gospodinja nezavestno. Prepeljana je bila takoj v bolnišnico.

Celje

□ **Odpiralni in zapiralni čas za trgovske obrate v območju mestne občine celjske.** Veliki župan mariborske oblasti je na podlagi § 96. e) o. r. odredil, da velja za trgovske obrate v okoliščini celjske mestne občine sledeči odpiralni in zapiralni čas: 1. Za odpiranje lokalov 1/8. in 14., za zapiranje 1/13. in 18. uri; 2. v soboto in na dan pred cerkvenim praznikom smejo lokali ostati odprti do 19. ure. Podjetnik sme v slučaju potrebe zaposeliti pomožno osobe pri zaprtjem lokalov najdalje eno uro po večernem zapiralnem času in v slučaju tozadevnega sporazuma tudi ob praznikih med 8. in 12. uro. V nobenem slučaju pa ne sme zaposlenost mladostnih delavcev do 16. leta presegati 8 ur, ostalih delavcev pa 10 ur dnevno. Predpisi glede nedeljskega počitka se s tem ne spreminjajo. Ta odredba velja do preklica, najdalje pa do definitivne ureditve odpiralnega in zapiralnega časa v smislu § 13. zakona o zaščiti delavcev. Prestopke te odredbe kaznuje pristojno upravno-policijsko oblastvo.

Trbovlje

□ **Ne »klerikalna«, ampak demokratska huj-skarija.** Ker pogreva nedeljsko »Jutro« laž, da je rudar Piki Jože v samski hiši v Glazuli potolkel do nezavesti Ivana Torija in mu prizadel druge težke poškodbe radi političnega prepira in ker je »Slovenec« to neresnico popravil, danes navedemo priče, ki lahko izpovedajo, da se je stvar godila točno tako, kakor je poročal »Slovenec« dopisnik. Te priče so: Tome Martin, Grašična Franc, Lančner Lovro itd. Potrdili se naj pa »Jutrove« dopisnik tudi na orožniško postajo in tam mu povedo še »at-tančneje«. »Slovenec« dopisnik torej ni posnel imena Fori iz »Jutra«, če se pa na ime toliko gleda, potem naj gleda »Jutro« tudi na svoje novice. Vemo pa tudi, da informacija »Jutra« izhaja z občine, ad Glasba.

□ **Godišje je že zelen.** Narodna pesem, primerna za nagrobnico, za moški zbor harmoniziral Josip Pavčič, založilo in izdalo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Cena prvi kupljeni partituri 5 Din; če društvo naroči skladbo za ves zbor stane partitura le 1 Din 50 para. Priprsta, v žalne harmonije odeta skladba, ki bo našim pevceem zelo dobrodošla.

□ **Uprava »Zborov« uljudno sporoča** svojim c. naročnikom, da izide prva dvojna številka letošnje letnika začetkom februarja. Vsebine: J. Pavčič: Bolne rože; M. Zeleznič: Prošnja, moška zbor; E. Adamič: Pišev svet; M. Zeleznič: Sijaj solnce, mešana zbor; Glasbeno. Književna priloga. — Prav malo naročnikov je dosedaj poravnalo letno naročnino v znesku 40 Din, ki je za veliki obseg in zanimivo vsebino lista res nizka. Pevski zbori, pevec in pevke, naročite se na »Zborov«! — Uprava »Zborov«, pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, Ljubljana.

Hrastnik

□ **Bogat srečolov bo na Svečnico ob priliki kmet-ske zabave pri g. Legerju.** Preskrbljeno je za lepe dobrote, kakor prašič, pečen oven, servis, kos mesa, klobase itd. Zato segajte pridno po srečkah, da vam ne bo žal.

Dopisi

□ **Rajhenburg-Seno.** Pri nas je ob volitvah v oblastno skupščino SDS številčno nekoliko napredovala. Da bi SDS tega ne beležila kot trajen uspeh, je treba poudariti, pod kakšnimi okolišninami je dosegla toliko število glasov. Da so hribovske vasi, kakor so Brezje, Kališovec in Dobrava, po pretežni večini glasovale za SDS, ni pripisovati kakšni preferencialni ljudstva, ampak politični nezrelosti, ker se je človek, ki ima nanje najbolj vpliv, bivši pristajač SLS, iz samoljubja ločil od našega tabora ter iz maščevalnosti pristopil k SDS, katere vodja je tukajšnji rudniški zdravnik dr. Benedičič. Je pa še v teh vaseh lepo število trdnih in odločnih mož, ki vidijo dalje kot do domačega plota in ti so nam trden porok, da bodo ti kraji v doglednem času zopet trdno naši. Drugi vzrok, da je SDS tukaj napredovala, je ta, ker ima rudniški zdravnik dr. Benedičič na delavce poseben vpliv. Je pa tudi mnogo zavednih, ki so mu na videz objubili, da bodo vrgli v drugo skrinjico, pa so se »zmotili« in vrgli v prvo. Da pa je končni izid volitev prinesel našim demokratom razočaranje, to je gotovo, ker vsaj en mandat v našem okraju sigurno pričakovali. Mirno se torej lahko reče, da je številčni narast SDS pripisovati zgolj nezavednosti.

□ **Stara Vrhnik.** Orlovski odsek na Stari Vrh-niki vpripori v nedeljo, dne 6. februarja, igro »Zlatarjevo zlato« in sicer ob pol 4 popoldne in ob pol 8 zvečer v Rokodeljskem domu na Vrhniku. Pred igro zapoje moški zbor tri pesmi pod vodstvom br. Janka Mesec. Vljudno vabi odbor.

□ **Ljutomer.** Prosvetno društvo vpripori v ne-deljo, 6. februarja, šaloigro v 5 dejanjih »Ne v lo-terijo«. Pridite vsi, da se boste enkrat pošteno nasmejali.

□ **Komenda.** Izid volitev pri nas je bil v »Slo-venec« napačen. Pravilne so te številke: SLS 379, demokrati 18, samostojni 47 (ne 87), socialisti 16.

□ **Struge.** Volivni rezultat ni zadovoljil naših sa-mostojnežev ker so pričakovali veliko več glasov, pa so delali račun brez krčmarja. Govorili so in farbari, da bodo dobili čez polovico glasov, pa so jih dobili vsega skupaj le 39 in še te na račun in škodo SDS, ki je dobila le 3 kroglice, dočim je bilo oddanih za SLS 138 glasov. Znamenita je pri teh volitvah strastna agitacija samostojnih od hiše do hiše, zaupni sestanki, obljube krompirja, letaki, ki so jih poslali po pošti celo našim najboljšim pri-stašem, pa so imeli ravno nasprotni učinek, ker na tistih letakih je bilo pisano: »Delali bomo kakor doslej, saj me poznate!« tega so se pa naši ljudje vstrašili, ker tako delati kot doslej vendar ni prav in so rekli: Prav zato, ker vas poznamo, vas ne bomo volili!

□ **K takemu velikemu porazu** pucljevecv je pri-pomogel tudi njihov kandidat Hočevar, ki je na shodu pri Boršniku dejal, da je bil dr. Korošec tudi minister za zaščito dece! Hočevar ga je hudo potolmil tudi, ko je rekel, da bi bila naša občina dobila lahko 160.000 podpore, da smo glasovali za samostojne, in če bi bili zato prisiljeni. Seveda so mu naši ljudje rekli, d se ne dajo od SKS podkupiti, če pa je vedel, da bi se dobila podpora za šolo, pa je bila njegova sveta dolžnost, da se kot občinski odbornik zato pobriga. — V četrtek, dne 27. t. m. smo spremlili k večnemu počitku nadobudnega mla-denika Josipa Denuca iz Pake. Veličasten pogreb je pričal, kako priljubljen je bil vsem. Takega po-greba še ni videla naša župnija, spremljali sta ga dve gasilski društvi, ker je bil navdušen gasilec, član orlovskega odseka in Mar. družbe. Pevski zbor mu je zapel dve žalostinki za slovo in malo-katero oko je ostalo suho. Bil je šele v 21. letu sta-rosti, pa ga je neozdravljiva bolezen iztrgala stari-šem in sestram, ki po njem žalujejo, tolaži jih le zavest, da po strahnem trpljenju, ki mu ga je pri-zadevala bolezen, ki jo je tako vdano prenašal skozi celo leto, gotovo uživa plačilo nad zvezdami.

□ **Iz Radomlja.** Tu smo z izredno slovesnostjo sprejeli našega novega župnika, g. Ivana Pri-marija, ki je bil dozdaj kaplan v Kamniku. Čakala ga je velika množica ljudstva, zvonovi so slovesno pritkavali. G. župan je novega dušnega pastirja pristojno pozdrvil v imenu občine in nato pristopijo h gospodu tri male deklice, ki mu pri-našajo otroški pozdrav. V imenu šolskih otrok je pozdravil z lepimi besedami g. voditelj šole, za njim dekleta Mar. družbe. Slovesni sprevod se je pomikal k slovesni sv. maši v cerkev. Zadonele so orgle in pesem: »Dragi mašnik bod' pozdrav-ljen!« Na obrazih je igrala vsem radost in navdu-šenost. Tudi solze so govorile o veselju. Tem po-tom se moramo zahvaliti g. Grossu, ekonomu v semenišču za naklonjenost, da nam je preskrbel med tem časom, ko nismo imeli duhovnika, g. Ju-lija Slapšaka, ki je tako vnelo oznanjal besedo božjo. Zahvaljujemo se tudi preč. g. Grimsu, ki je bil ob božičnih praznikih pri nas. G. župniku Primariju pa želimo, da dolgo dolgo let vodi žu-pnijo z vso vneto in ljubeznijo, kakor je njemu lastna!

□ **Pri Sr. Tomažu pri Ormožu** je bil volivni komisar sodnik g. E. Konšek iz Ormoža. Komisar je razlagal volivni zakon tako, da se prične z vo-litvijo šele ob 8. Povsod drugod so začeli ob 7. pri Sr. Tomažu ob 8. Veliko volivcev se je zbralo ob 7 pred volivno sobo, a ker jih g. komisar ni spustil na volišče, jih je več odšlo, ne da bi bili volili.

□ **Seno pri Rajhenburgu.** Naš delavec-rudar je res obžalovanja vreden. Njegovo življenje ni več življenje človeka. Njegov zaslužek je tak, da mu ne da ne živeti ne umreti. Le tako tjavendan se živo-tari. Brezpravnemu, kakor je že itak, so mu vzeli sedaj še volivno svobodo. To se je pokazalo po-sebno v ravnakar minulem volivnem boju. Kakor suženj je moral voliti s Samostojno demokratsko stranko, najkrutejšo tlačiteljsko glasstva. V boja-zni, da izgubi še ta borni kosček kruha, je ravnal proti svoji volji, sicer z gnusom in tihim odporom v srcu. Storil je to, ker je moral storiti. Saj je noč in dan čuvalo pazno oko SDS agentov nad vsemi njegovimi stopinjami, besedami, pogledi in kre-tanjmi. Celu svobodno misliti mu že niso več pu-stili. Pri delu ni v prostem času mu niso dali miru, dokler ga niso vpregli v svojo politično kočijo, ki pa se je 23. t. m. kljub brutalnemu nasilju in te-rorju pri nas vsled zavednosti drugih volivcev po-šeno polomila. Čuditi se nam je, kako more TPD dopustiti tako postopanje s svojimi delavci, tem bolj, ker vemo, kje, kdaj in kako je slovenska ljud-ska stranka Trboveljski družbi dala upravičen po-vod za mržnjo do nje. Upamo, da pride z nasto-pajočimi resnimi časi tudi v krogte te družbe drugo mnenje o SLS. Nekdo pa se bo tedaj zopet spomi-njal one farovške žlice, s katero je kot dijak jedel v »farškem« konviktu v Kranju in pri tedaj njemu tako dobrodošli očetih frančiškanih v Ljubljani.

□ **Sv. Tomaž pri Ormožu.** Čast zavednim to-maževskim močem in mladeničem! Na cente »Domo-vine« je prihajalo že pol leta v našo veliko župnijo. V nekatere hiše so prihajali kar po trije izvodi. Kako sta pač laž in slaba roba po cenil! Ljudje so govorili: saj tega zlodja nisem naročil, ne plačal, pa le ne neha prihajati, ga pošljem nazaj, a tudi to ne pomaga. Vsi ti kupi »Domovine« zastojka-riče niso imeli nobenega, da prav nobenega uspe-ha v naših vrstah. Naši možje in mladeniči so ohr-a-nili zvestobo do SLS, od katere edino smemo pričakovati boljšo bodočnost. Čast Vam tomaževski volivci!

□ **Od Male nedelje** poročajo: Volitve so za nami. Nasprotniki so napeli vse sile in rabili vsakovrstna sredstva, da spravijo čim več kroglice v svojo ška-tljo. Najbolj so se urežali sam. demokrati. Raču-nali so s sigurnostjo na najmanj 60 glasov, a so jih ulovili le 32. Ljudje so se zanimali za te volitve bolj nego je bilo pričakovati. Pri Mali nedelji so skušali zmagati nasprotniki z goljufijo in terorjem. Nekdo je hotel zamašiti z enodinar-skim novcem luknjico prve skrinjice, a mu je ta nakana spodletela. Dinar je zdrknil skozi luknjo v skrinjico. Ako bi se bil poslužil dvadvinarskega novca, bi bil lahko zamašil odprtino in potem bi bili lahko prenašali kroglice iz prve škatlje v svojo, ker bi se ustavile v vratu skrinje. V gneči nepoznežen je eden od naprednjakov vtaknil dinar v skrinjico. Kako so agitirali pri Mali nedelji samo-stojneži, priča slučaj, ki se je zgodil na dan vo-litev pred malonedeljskim voliščem. Cestarja Po-straka iz Moravce je hotel nekdo, ki ga poznamo, prisiliti, da bi volil Pucljevega pristajača Roškarija. Zagrozil mu je, da bo ob službo, če ga ne bo volil. Na oba slušaja napredne goljufije in po zakonu prepovedanega pritiska opozarjamo naše roslance.

□ **V Rimskih toplicah** priredil kmet. odd. ljub-ljanske oblasti 2do 3 mesečni kmetijski gospodinj-ski tečaj, ki se odpre dne 7. februarja. Informacije glede pogojev za obisk tečaja je dobiti pri okr. kmet. referentu g. Wernigu v Laškem ali pa pri g. Sluga, županu občine Sv. Krištof.

Cerkveni vestnik

□ **Bratovščina sv. Rešnjega telesa** bo imela svojo mesečno pobožnost v četrtek dne 3. februarja v uršulinski cerkvi. Ob 5. uri zjutraj bo prva sv. maša potem ob pol 6. uri pridiga in ob 6. uri sv. maša z blagoslovom za žive in rajne udele bratovščine.

□ **Križanska Moška Marijina družba** ima na praz-nik 2. februarja (Svečnica) redno družbeno opra-vilo v družbeni cerkvi v Križankah zjutraj in zve-čer. Pričetek ob 8. uri. Družbeniki se pro-sijo, da se udeležijo jutranjega skupnega sv. obha-jila čim najhje močje vsi. Brez tehtnega razloga naj topot nihče ne izostane. Enako prosimo tudi zvečer.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 1. februarja: Zaprtlo.
Sreda, 2. februarja ob 15. uri: SLABA VEST. — Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Ob 20. uri: PEGICA MOJEGA SRCA. Izven.
Četrtek, 3. februarja: Zaprtlo.
Petek, 4. februarja: PEGICA MOJEGA SRCA. Red E.
Sobota, 5. februarja: SLABA VEST. Delavska predstava pri znižanih cenah

OPERA.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

Torek, 1. februarja: MANON. Red D.
Sreda, 2. februarja ob 15. uri pop.: TANNHAUSER. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Četrtek, 3. februarja: Zaprtlo.
Petek, 4. februarja: SEVILSKI BRIVEC. Red C.
Sobota, 5. februarja: MRTVE OČI. Red B.

□ **Veseloigra »Slaba vest«**, ki vzbuja pri vseh dosedanjih vpriporitvah salve smeha in burno odo-bravanje se ponovi v ljubljanski drami na sveč-nico popoldne ob trefi po znižanih cenah. Vsak prijatelj pristnega humorja in prisrčnega smeha naj te predstave nikar ne zamudi.

□ **Wagner: »Tannhäuser«** kot ljudska pred-stava. Na svečnico, dne 2. februarja ob 15 se poje v ljubljanski operi velika Wagnerjeva opera »Tannhäuser« in pevška tekma na wardburškem gradu, kot ljudska predstava pri znižanih ope-ro-naše podeželsko občinstvo, saj ima tokrat pri-no nae podeželsko občinstvo, saj ima tokrat pri-liko slišati delo največje svetovne slave.

Mariborsko gledališče

Torek, 1. februarja ob 20. uri: AIMEE. Ab C. Ku-poni. Zadnjič v sezoni.
Sreda, 2. februarja ob 15: PEPELKA. Kuponi.
Ob 20: REVCEK ANDREJCEK.
Četrtek, 3. februarja: ob 20: LEPA HELENA, ab B. Kuponi.
Petek, 4. februarja: Zaprtlo.
Sobota, 5. februarja ob 20: VERONIKA DESE-NISKA. Kuponi. Gostovanje g. Levarja iz Ljubljane. Zadnjič v sezoni.

□ **Zanimivo gostovanje v mariborskem gleda-lišču.** Ta četrtek, 3. februarja gostuje zopet pri-ljubljeni ljubljanski gost, ga. Poličeva v Lepi Heleni, v soboto 5. februarja pa prvak ljubljanske drame, g. Levar kot Herman v Veroniki Dese-niški. Opozarja se, da je to zadnja predstava te naše najodličnejše tragedije v tej sezoni.

□ **Svečnicav mariborskem gledališču.** Na praznik, v sredo dne 2. februarja, popoldne se ponovi vele-uspela otroška igra »Pepekac«, zvečer pa pri-ljubljena ljudska igra »Revček Andrejček«.

Glasba

□ **Vaša Prihoda.** Ko je priredil slavni umetnik Vaša Prihoda svoj prvi koncert na Dunaju so bili sedeži prav izredno redko zasedeni. Dunajska koncertna publika pač ni poznala še takrat komaj 22 letnega umetnika Prihoda in vsled tega se tudi ni zanimala za njegov koncert. Vendar so bile kri-tike ki so jih prinesli brez izjeme vsi dunajski dnevniki tako izredne, da se je takoj odločil za drugi dunajski koncert, ki se je vršil 26. novembra 1922. leta. Tokrat pa je bila velika dvorana koncertnega društva popolnoma razprodana. Sijajne kritike so pripeljele razvzajem Dunajčane ta večer v dvorano in so po vsaki točki naravnost viharo slavile umetnikovo igro. Danes osvaja slavni virtuoz cel svet in samo javljenje koncerta z njegovim imenom jamči takoj razprodano dvorano. V Ljubljani se vrši njegov koncert v četrtek, dne 3. februarja v Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Knjige in revije

□ **Vrtec in Angelček.** Izšla je 6. štev. letnika 1926/27. Tudi ta številka bo po lepi obliki in za-bavni vsebini napravila naročnikom mnogo vse-lja. Vrtec in Angelček (10 števk letno) stane za leto 1926/27 Din 22.—, Angelček sam Din 8.—. Dobe se še vse številke tekočega letnika. Uprava je v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun uprave 10.470.

□ **Iz prošlosti i sadašnjosti.** Prejeli smo knjigo pod gornjim naslovom, katera vsebuje najlepše R. F. Magjerove patriotske pesmi iz ciklusa »Po-riv« in novele iz življenja hrvaškega kmeta iz ciklusa »Zapisci sa sela«. Knjigo je izdala ugledna knjigarna St. Kuglija v Zagrebu, Ilica 35, povodom 25 letnice avtorjevega javnega delovanja. Dočim so pesmi polne viteškega domoljubja za narod in do-movino, prikazujejo novele vso slikovitost pravega življenja hrvaškega kmeta v umetniški obliki. Obširen predgovor, ki govori o Magjerovem delu na temelju ocen domačih in inozemskih kritikov, povečuje vrednost te zanimive knjige. Cena elegantni knjigi je 50 Din, a okrašena je z vinjetami naših umetnikov in naslovno stranjo v barvah od S. Santlje.

Naznanila

□ **Predavanje g. Evalda Jakopiča v Radio-klubu.** Danes ob 8. uri zvečer bo predaval v prostorih Radio-kluba na velesejmu g. Evald Jakopič o svo-jem aparatu, ki ga je razstavil na mednarodni ra-dio-raztavi v Baslu in za katerega je bil odlikovan s prvo nagrado in zlato medaljo. Po predavanju priredi Radio-klub v čast svojemu članu-odliko-vancu častni večer v restavraciji »Ljubljanski dvor«. Vljudno vabimo člane in prijatelje kluba, da se predavanja in častnega večera udeležijo. — Radio-klub.

Naročajte »Slovenca«!

Graf Westarp

vodja nemških nacionalcev

Pogled na zatožno klop ob priliki senzacionalnega procesa proti polkovniku Mačia
voditelju katalenskih zarotnikov, ki se je vršil pred kratkim v Parizu.

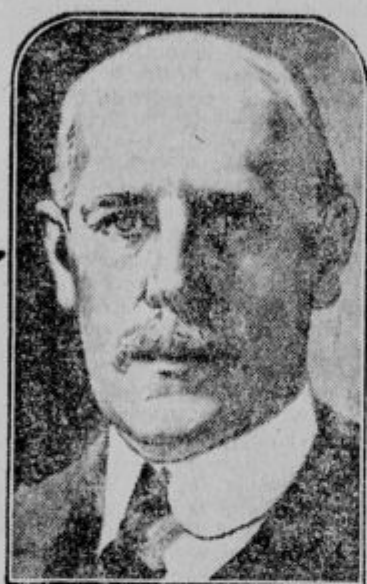
Charles Maurras

vodja »Actione Française«, ki jo je sv. oče nedavno zaradi prenapetega nacionalizma obsodil

Graf

član kluba nemških nacionalcev, ki je bil določen za pravosodnega ministra v novem Marxovem kabinetu, a ga je Hindenburg odklonil

General Duncan

novi poveljnik angleških čet, odposlanih na Kitajsko v varstvo angleških interesov

Angleške mornariške čete v Portsmouthu
se vkrčujejo za na kitajsko bojišče.

Podadmiral R. Tyrwhitt

poveljnik angleškega brodograjskega podjetja v kitajskih vodah

Dr. Henrik Steska:

Nekaj odgovora.

V svojem znanstvenem pisanem članku o lokalni samoupravi kot pritožni stopnji nad občinsko, objavljenem v »Slovenec« dne 26. jan. 1927, sem z upravnopravnega stališča pretrgal vprašanje, preide li kompetenca bivšega deželnege odbora v občinskih stvareh na oblast. Povdarjal sem, da zavisi vse od tega, članka sem omenil, da z upravno-političnega vidika ni mogoče obče veljaven odgovor na vprašanje, ali bi bilo bolje, da vrši posle pritožne instance nad občinsko oblastno samoupravo ali pa državni funkcionarji v oblasti. Povdarjal sem, da zavisi vse od tega, ali izvoljeni samoupravni funkcionarji in samoupravno uradništvo nadkričujejo ali vsaj dosežejo po svoji strokovni izobrazbi, po poštenosti in po preskušeni pisarniški (pisarna v širšem smislu in ne le manipulacija) tehnični državne organe ali ne. Menim, da ni mogoče dvomiti o resnici teh besed in istotako je vsaj meni jasno, da sedaj, ko občinski odbor ni ni, konstituiran in ko še nimamo občinskega samoupravnega uradništva, znanstvenik ne more izreči nikake sodbe. Šele po daljšem delovanju občinske samouprave bo možno primerjati in torej tudi ocenjevati vrednost tega dela.

Gospod Fran Kristan, bivši občinski revizor deželnege odbora kranjskega, je glasom svojega protesta v »Slovenec« od 30. januarja 1927 drugega naziranja. Grešil sem, ker nisem pel slavo bivšemu kranjskemu deželno-mu uradništvu. Odkrito priznam, v svojem članku nisem pisal, a tudi nisem nameraval pisati ne o delovanju bivšega deželnege odbora kranjskega, ne o onem še starejših kranjskih deželnihih stanov oziroma kranjske reprezentance in komore. To nalogo prepustim pravnemu in kulturnemu zgodovinarju in v to sem tembolj prisiljen, ker ni nikake zveze med uradništvom pred osmimi leti razpuščenega deželnege odbora in uradništvom, ki ga bo občinska skupščina imenovala, dalje ker zelo dvomim, da bodo oni, nikakor ne le od g. Kristana tako laskavo kvalificirani vodilni uradniki bivšega deželnege odbora prešli na občinsko samoupravo.

V nadaljnjo diskusijo se z g. Kristanom ne bom spuščal, ker nimam časa za tak poduk in ker ne čutim nikake potrebe in notranjega nagona za to. Moja želja je le, da se občinska samouprava v Sloveniji izkaže v polni meri kos svoji važni, a z ozirom na povečane razmere tudi jako težki nalogi.

G. vel. županu ljubljanske oblasti.

Glasom pravilnika o ocenjevanju drž. uslužbencev (Ur. list št. 5, 20. jan. 1926) čl. 2, točka c) se imenuje občinska komisija za ocenjevanje za leto dni ter se objavi uradništvu določene oblasti. Glasom čl. 75 Zakona o civ. urad. se komisija za oceno ustanovi dne 1. jan. vsakega leta. O vsem tem odloča glas m. čl. 76 istega zakona starejšina občinskega ali centralnega urada.

Gospoda vel. župana ljubljanske oblasti prosimo, da uradništvu obvesti potem posebno okoliščine o ustanovitvi ocenjeval. Komisije za l. 1926, da se zadosti obstoječemu zakonu in Pravilniku. Dones smo 1. februarja, a uradništvo ne ve, če je ustanovljena za letoš. komisija, še manj pa kdo je v tej komisiji. Mislimo, da ne gre tu uganjati skrivnosti, ko zakon in Pravilnik po besedilu in duhu svojem izključujejo vsako tajno ocenjevanje.

Hočemo vedeti, kdo sedi in ceni, ker je to v interesu onih, ki so ocenjeni, da vedo, kdo jih ocenjuje. Za leto 1924 in 1925 je ocenjevala ena ter ista ocenjevalna komisija.

Franc Reisner

po vsem Kranjskem znani in ugledni sejmari, ustanovitelj in častni član Društva sejmarijev za Slovenijo — je te dni obhajal 50 letnico rojstva in 25 letnico, odkar je tudi krojaški mojster.

Člani te komisije uradništvu vkljub določbi Pravilnika niso bili objavljeni. Zakaj ne? Ali bodo ostali isti tudi za l. 1926? Mislimo, da g. dr. Andrejka in g. dr. Senekovič nimata kvalifikacije za ocenjevanje vseh strok. Tudi v tem oziru treba postopati po točni zahtevi zakona.

Pričakujemo, da se ugodni zakonu in Pravilniku v vsakem oziru, ker čl. 84 Zakona o civ. uradnikih določa, da mora do konca meseca februarja komisija dovršiti ocenitev vseh uslužbencev ter poslati odloke o ocenah neposrednim starejšinam. — Uradnik.

Spori

Sportni klub »Ljutomer« v Ljutomeru ima svoj redni občinski zbor dne 4. februarja 1927 ob 16. uri v hotelu »Hermida« v Ljutomeru s sledečim dnevnim redom: poročilo društvenih funkcionarjev volilne in slučajnosti.

TENIS.

Francoski sportnik Henri Deutsch de la Meurthe je določil vsakoletno darilo 10.000 frankov tistemu Francu, ki doseže kakšen sportni rekordni uspeh, bodisi doma ali v tuzi. Darilo podeljuje Francoska sportna akademija; letos ga bo dala Borotru in Lacosteju. Dva velika igralca bosta tekmovala letos tudi v Wimbledonu: tam bo zbrana vsa teniška elita. Prišel bo tudi Tilden, the big Billie, Johnston, the little Billie, Hunter i. dr. Dalje bodo prišli tudi Nemci in bodo morali na mednarodnem turnirju pokazati, kaj znajo. Billie je okrajšana beseda William, big je velik, močen, little je majhen.

Francoski teniški strokovnjak Jacques Airbey je sestavil sledeči seznam najboljših evropskih amaterjev: 1. Lacoste, 2. Borotra, 3. Cochet, 4. Washer, 5. Kehrli, 6. Jan Koželuh, 7. Brugnon, 8. Gregory, 9. Morpurgo, 10. Kingsley. Angleški strokovnjak Frank Foxon se v »Daily News« izreka proti tej sestavi, postavi Lacosteja in Borotra v isto vrsto, pusti Cocheta in Washerja pri miru, postavi Brugnona na 5. mesto, Morpurgo pa na 6., Kehrlija na 7., Landryja na 8., Koželuha na 9. in Greiga na 10. mesto. Ves teniški svet se je dvignil proti temu seznamu, zlasti zaradi zapostavljanja Koželuha. Ne smemo zamenjati Jana Koželuha z bratom Karlom, ki je svetovni prvak profesionalov.

1000 K. S.

V tovarni Sunbeam-Daracq v Wolverhamptonu na Angleškem so zgradili avtomobil, ki bo imel dva motorja po 500 KS in s katerim hoče major Segrave doseči hitrost 350 kilometrov na uro. Pisali smo že o tem. Avtomobil je na potu v Ameriko, kjer bo napravil poskušno vožnjo na dirkališču na polotoku Florida. Drugje za tega orjaka ni pripravljena dirkališča. Motorji ne delujejo samo na dve kolesi, temveč na vsa štiri. S poskusi bo pričel Segrave sredi februarja in hoče podreti vse rekorde; sedanjí svetovni rekord ima Thomas Parry z avtomobilom tvrdke Leyland, 275.3 km. Na dirkališču Dayton Black na Floridi, kjer bo dirkal Segrave, je napravil svetovni rekord že Milton leta 1920, 250 kilometrov; na istem pešče-

nem dirkališču mu ga je leta 1922 vzel Handahl z 285 km, ki jih pa niso všteli v svetovni seznam.

Segravov avto tehta 3400 kilogramov, vsak motor ima 12 cilindrov, na minuto porabi avto nekaj nad 18 litrov bencina. Trije hladilci odvajajo vročino. Avtomatično doseže avto prvič hitrost 147 kilometrov, drugič 250, tretjič 385 kilometrov. Hitrost 270 kilometrov na uro je dosežena že čez par sekund. Vseeno pa računam Segrave s 3½ km dolгим zaletiščem in s 6½ km dolгим priletiščem; Zato mora biti dirkališče vsaj 15 km dolgo. V prostoru za vodnika je 28 aparatov in instrumentov. Pnevmatike so za ta monstrum posebej napravili; doslej se je večkrat zgodilo, da jih je pri takih poskusih centrifugalna sila kar odtrgala.

Znameniti rekordur Eldridge je dejal, da ne sme biti pri hitrosti nad 200 km nobenih krivlin; pri 230 km mora ob krivlinah sfrčati vsak avtomobil ven. Zato se je odločil Segrave za Dayton Beach na Floridi.

EVROPSKO PRVENSTVO V HOCKEJU NA LEDU.

Boj je končan, češkoslovaški favoriti je imel smolo in se je moral umakniti na peto mesto; Belgija je premagala Nemčijo 3:0, Poljska Ogrsko 6:1, Avstrija Češkoslovaško 1:0. Avstrija je zmagovalka. Končni rezultat:

	Igre	Zmage	Neodl.
Avstrija	5	5	0
Belgija	5	3	1
Nemčija	5	3	0
Poljska	5	1	2
Češkoslovaška	5	1	1
Ogrska	5	0	0

	Porazi	Goali	Točke
Avstrija	0	13:2	10
Belgija	1	13:3	7
Nemčija	2	10:7	6
Poljska	2	11:9	4
Češkoslovaška	3	7:6	3
Ogrska	5	1:281	0

Izbrano moštvo najboljših avstrijskih itd igralcev nastopi proti Kanadcem; v Evropi biva jočim.

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois - Paris

Izpred sodišča

ZARUBLJEN PREŠIČ.

Pred sodnika stopi kmečki mož. Gospod sodnik je strogega pogleda in še strožjega je bil prepričan. — Ravnokar je obsodil tri mlade potepuhe iz Ljubljane radi neverjetnih prestopkov zoper javno moralno. Gospodu sodniku se malo ublaži lice, ko pripoveduje pošteni in odkritosrčni kmet, sicer plašno, toda z zavestjo, da govori resnico: »Res je, zarubili so mi financarji svinjo, nisem plačal šlacunaru obresti, ki sem jih dolžan. Svinja mi je bila zarubljena, ali naj jo pustim, da pogine? Krmi sem jo in pital, da se je lepo zredila, pa je prišel mesec november, ko mi je zmanjkalo krme. Ni mi kazalo drugega, da sem prodal svinjo in izročil denar šlacunarjevemu advokatu. Ta pa me je dal sodišču čez!« Sodnik študira spise in spozna, da je stvar zastarela. Kmet je bil oproščen. Samo ena slika med mnogimi je to. Ni to edini slovenski kmet, ki se mora radi rubežni zagovarjati pred sodiščem.

Gospodarsvo

Naš izvoz v l. 1926.

Statistični oddelek ravnateljstva carin objavlja statistiko izvoza za mesec december prejš. leta. V tem mesecu smo izvozili 372.784 ton v vrednosti 622.567.423 Din napram 354.739 ton v vrednosti 668.423.885 Din v decembru preteklega leta. V zlatu računano je znašal naš izvoz v decembru 1926 56.842.494 zlatih Din v decembru 1925 pa 61.330.606 zlatih Din.

Izvoz v decembru je po vrednosti napram izvozu v novembru nekoliko nazadoval in sicer od 769 milij. na 622 milij. Din. Tudi v primeri z lanskoletnim izvozom v decembru je po vrednosti za 7,3 odst. manjši (po teži pa za 5,1 odst. večji). Vendar naš izvoz v decembru 1926 po vrednosti ni toliko zaostal za lanskoletnim izvozom kakor v prejšnjih mesecih (v avgustu in je zaostal za 30 odst., v septembru za 25 odst.).

Največ smo v decembru izvozili koruze (102,2 milij. Din), gradbenega lesa (54,8 milij. Din), pšenice (51,5 milij. Din), živih svinj (48,7 milij. Din), svežega mesa (42,7 milij. Din), živih goved (36,3 milij. Din), suhih jaje (27,3 milij. Din), suhih sliv (25,3 milij. Din) itd.

V celotnem letu 1926 smo izvozili 4.881.718 ton v vrednosti 7.818.180.094 Din (v letu 1925 4.398.466 ton v vredn. 8.904.539.328 Din). Vrednost našega izvoza v zlatu je znašala l. 1926 713,7 milij. zlat. Din, l. 1925 pa 783,3 milij. zlatih Din. Naš izvoz v letu 1926 je torej po vrednosti napram izvozu v l. 1925 nazadoval za 8,9 odst., po teži pa je napredoval za 11,1 odstotka.

Največ smo v letu 1926 izvozili koruze in sicer za 1.339 milij. Din, kar predstavlja 17,2 odst. celokupnega izvoza. Pšenice smo izvozili za 841 milij. Din (10,8 odst.), gradbenega lesa za 803 milij. Din (10,3 odst.), jaje za 606 milij. Din (7,7 odst.), goveje živine za 355 milij. Din (4,6 odst.), živih svinj za 339 milij., svežega mesa za 324 milij., bakra za 251 milij., suhih sliv za 233 milij., hmelja za 207 milij., pšenične moke za 157 milij. itd.

V drugi polovici preteklega leta se je vrednost našega izvoza sledeče razvijala: julij 452 milij. Din, avgust 541 milij. Din, sept. 649 milij. Din, oktober 819 milij. Din, november 769 milij. Din in december 622 milij. Din. Kakor vsako leto smo tudi v letu 1926 največ izvozili v oktobru in novembru.

Vpisi v trgovinski register. Vpisale so se naslednje tvrdke: »Stanjalka« prva jugoslovanska tvornica za izdelovanje stanjal in stanjalskih kapljic za steklenice, družba z o. z. na Jesenicah; Banka Pehani in Co., družba z o. z. v Ljubljani; Mehanična tvornica obale d. d., podružnica Ljubljana; »Vardar«, akcionarstvo osiguravajoče društvo, podružnica Ljubljana.

Vpisi v zadržni register. Vpisale so se naslednje zadruge: Kmečka hranilnica in posojilnica v Kramarjevi r. z. z. o. z.; Hranilnica in posojilnica v Prečni r. z. z. o. z.; Mlekarska zadruga v Semiču r. z. z. o. z.

Ponovni dvig kurza Blairvega posojila v New Yorku. V zadnjih dneh se je na borzi v New Yorku ponovno in znatno dvignil kurz Blairvega posojila. Kurz teh obligacij se je dvignil na 104 dolarje za nominalne 100 dolarjev in se na tej višini zaenkrat ustalil. Kakor vse kaže so izgledi za najetje novega posojila v Ameriki zelo ugodni.

Stanje Narodne banke v dne 22. januarja 1927. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram stanju z dne 15. januarja.) Aktiva: kovinska podlaga 429,0 (— 4,0), posojila na menice 1.160,0, na vrednostne papirje 235,8, skupaj 1.395,8 (— 19,9); saldo raznih računov 677,4 (— 54,3); pasiva: Bankovci v obtoku 5.454,1 (— 89,6), državne terjatve po raznih računih 309,3 (+ 85,9), obveznosti po žiru 445,0, po raznih računih 251,9, skupaj 606,9 (— 74,5). Ostale postavke so ostale neizpremenjene.

Naraščanje hranilnih vlog v letih 1920—1925. Pravkar je objavljena statistika hranilnih vlog po stanju z dne 31. decembra 1925. Čeprav prihaja ta statistika zelo kasno vendar je zanimiva, če se pri-

merja naraščanje hranilnih vlog v zadnjih 6 letih. Stanje hranilnih vlog pri vseh denarnih zavodih naše države je znašalo l. 1920 1.082 milij. Din, l. 1921 2.763 milij. Din (prirastek 1781 milij. Din), l. 1922 3.546 milij. Din (prirastek 783), l. 1923 3.582 milij. Din (prirastek 36), l. 1924 4.652 milij. Din (prirastek 1.106), l. 1925 pa 5.833 milij. Din (prirastek 1.181).

Jugoslovanski kartel za špirit razbit. Iz Zagreba nam poročajo, da so se v zadnjem času v kartelu za špirit vršile številne konference, ki so se bavile z nastalimi razmerami v tej industriji. V nedeljo 30. januarja je bil na seji »Delniške družbe za promet s špiritom« stavljen predlog za spremembo družbenih pravil. Pravila naj bi se spremenila v tem smislu, da ima vsak član pravico izstopiti iz družbe, kadar ga je volja. Izstop naj bi bil vezan na odpovedni rok 30 dni. Sprememba pravil je bila soglasno sprejeta, nakar je veleindustrija in predsednik zagrebske Trgovske in obrtne zbornice g. Vlad. Arko prijavil svoj izstop iz družbe. Odpovedni rok poteče dne 3. marca t. l.

Zapadno-evropski kartel jeklarn (železarski kartel) v prvih 3 mesecih svojega obstoja. Pred 3 meseci so zapadno evropske jeklarne sklenile znano kartelno pogodbo, določile skupno višino produkcije in kvote odpadajoče na posamezne države. Glasom te pogodbe morajo podjetja, ki prekoračijo določeno kvoto plačati za vsako prekoračeno tona 4 dolarje v kartelno blagajno. Navzle tej bremenitvi, ki zadene podjetje pri prekoračitvi kvote, je opaziti, da je večina podjetij prekoračila svojo kvoto. V prvi vrsti velja to za podjetja v Nemčiji, ki so dosegla v decembru rekordno produkcijo jekla 1.303.000 ton. Radi prekoračenja kvote, so bila dosedaj nemška podjetja obremenjena za 8 milij. mark; kakor vse kaže pa je bila nadprodukcija vsled zmanjšanih produkcijskih stroškov navzlic temu rentabilna. Francoska železna industrija v tem času ni bila obvarovana od posledice dvigovanja franka, vendar pa bi bilo njeno stališče še mnogo slabše, če ne bi obstojal kartel, zato se danes francoska težka industrija bolj kot kdaj prej zavzema za nadaljnji obstoj in izpolnitev kartela. Tudi Belgija je prekoračila določeno kvoto, vendar pa se radi visokih produkcijskih stroškov nahaja trenutno v neugodnem položaju. Stremenje v kartelu gre za tem, da bi se tudi cene sporazumno določile, kar sedanja kartelna pogodba pusti podjetjem v tem oziru proste roke. To pa zaenkrat ni mogoče, dokler se tudi Anglija ne pridruži kartelu.

Francoska Narodna banka v letu 1926. Preteklo leto je bilo za francosko Narodno banko velike važnosti. Francoska vlada je bila v prvi polovici leta primorana se ponovno zadolžiti pri banki, tako da znaša njen celokupni dolg sedaj 38 milijard frankov. V drugem polletju pa se je stanje znatno izboljšalo. Banka je bila z zakonom od 7. avgusta pooblašena izdati nove bankovce izven kontingenta (sedanji kontingent znaša 58,5 milijard frankov) in sicer na podlagi po dnevnih kurzi kupljenega zlata, zlatnikov in srebrnega denarja. Tak nakup dragih kovin ima to prednost, da poveča valutno obrambna sredstva banke, ne da bi se s tem obremenila plačilna bilanca oz. ne da bi se v to svrha najelo inozemsko posojilo. Proslovni nakup dragih kovin je imel popoln uspeh, kajti v teku 3 mesecev je banka nakupila za 341 milij. frankov nominala kovanege denarja, ki je bil doslej tesusiran. Ta nakup pa je izvedla, ne da bi se povečal obrok bankovcev, ki je znašal konec leta okoli 53 milijard frankov. Kovinska podlaga v zlatu je konec leta znašala 5549 milij. zlatih frankov, kar predstavlja kurzo vrednost 27,7 milijard frankov. Zlato krije francoskega franka znaša torej več kot 50 odst.; celotno kritje v zlatu, srebru in devizah pa več kot 60 odst. Z ozirom na to izbirno kritje je razumljivo, da nemerava Poincaré brez pomoči Londona in New Yorka stabilizirati frank. Zanimivo je tudi dejstvo, da je francoska Narodna banka šele letos odpisala dubiozno dobro imetje pri bivši ruski državni banki, ki je dolgovala francoski Narodni banki 500 milij. frankov.

Borza

Dne 31. januarja.

DENAR.

Zagreb, Berlin 13.484—13.514 (13.50), Italija 244.13—246.13 (244), London 275.85—276.85 (276.20), New York 56.72—56.92 (56.80), Pariz 221.25 do 226.25 (226), Praga 168.10—168.90 (168.45), Dunaj 8.01—8.03 (8.015), Curih 10.94—10.97 (10.95), Curih, Belgrad 9.145 bl. (9.13), Budimpešta 90.90 (90.85), Berlin 123.20 (123.15), Italija 22.30 bl. (22.25), New York 519.875 (519.50), Pariz 22.49 (20.50), Praga 15.295 (15.80), Dunaj 73.37 (73.33), Bukarešt 2.81 (2.80), Amsterdam 207.75 (207.75), Bruselj 72.31 (72.30), Kopenhagen 138.50.

Dunaj, Devize: Belgrad 12.435, Kodan 188.65, London 34.33, Milan 80.39, New York 707.55, Pariz 27.89, Varšava 79.15. — Valute: dolarji 705.15,

angleški funt 34.295, Hra 30.30, dinar 12.425 češko-slovaška krona 20.9375.

Praga, Devize: Lira 144.35, Zagreb 59.14, Pariz 132.775, London 163.125, New York 33.615.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana, 7 odst. invest. posoj. 82—83, vojna odškodnina 358 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 195—197, Ljublj. kreditna 150 den., Merkantilna 98—100, Pražednina 940 den., Kred. zavod 170—180, Strojne 80 den., Trbovlje 340 den., eksekutivna prodaja zaklj. 840, Vevče 120 den., Stavbna 55—65, Šešir 104 den. Blago. Tendence: les čvrsta, deželni pridelki zelo čvrsta, Zaključki les 1 vagon.

Zagreb, 7 odst. invest. posoj. 80—84, vojna odškodnina 353—354, Hrv. esk. 105—105.50, Kred. 106—110, Hipobanka 63.50—64, Jugobanka 102 do 103, Pražednina 940—945, Ljublj. kreditna 150 den., Sečera 520—525, Gutmann 260—300, Slavex 120—140, Slavonija 32.50—33.50, Trbovlje 365 do 375, Vevče 125 den.

Dunaj, Don.-savska-jadr. 89.40, Zivno 82.30, Alpine 46.80, Greinitz 8.90, Trbovlje 47.70, Hrv. esk. 14.45, Leykam 13.70, Gutmann 42.00, Mundus 158.00, Slavex 16.25, Slavonija 4.90.

Radio

Reakcija. Kot nam je iz dosedanjih izvajanj jasno, pride šibka električna energija iz antene skozi tuljavo, vrtitni in bločni kondenzator do mrežice avdijske elektronke. Ima pa le to nalogo, da propušta ali zabranjuje negativnim elektronom prehod od katode do anode in s tem anodni tok, ki v telefonu vpliva na membrano, jači in slabi, ga spreminja v gostejše ali redkeje tresljaje, od katerih je odvisna višina glasu, ki ga slišimo iz telefona. Umljivo je, da je anodni tok mnogo večji kot oni, ki ga prejme mrežica iz antene. Jači je zato, ker mu dovajamo energijo mi sami iz anodne baterije. V bližini oddajnih postaj je pač od antene prejete električne energije dovolj, da more krepko vplivati na anodni tok, in je torej reprodukcija glasu prav krepka in jasna. V krajih pa, ki so po slo in še več kilometrov oddaljeni od oddajne postaje, prejme antena tako šibke impulze, da, ko dospo do mrežice, komaj se zamorejo kaj vplivati na elektrone, ki hite proti anodi. Radi tega slišimo le prav šibke glasove ali pa sploh nič. Vpoštevati namreč moramo, da tvori antena, pa tudi tuljava, kondenzatorji in drugo, večji ali manjši upor elektromagnetnim valovom. V teh uporih se električne energije mnogo porazgubi, signali se udusijo ali postajajo zamolkli. Poznamo pa sredstva, s katerimi moremo še tako šibke signale, ki so komaj imeli na anteno kak vpliv, tako pojačiti, da pridejo do audiona že krepki, ki jih še pojačene in usmerjene pošlje v telefon ali pa v nizkofrekvenčni ojačevalce. Najboljše sredstvo zato je visokofrekvenčno ojačanje, ki je obenem tako rekoč tudi najplemenitejše. To ojačanje je pred audionom z visokofrekvenčnimi transformatorji, ali pa upori. Ker pa to sredstvo aparat obutno podraži, pa tudi precej komplicira, ga amaterji začetniki ne uporabljamo, ampak se poslužujemo nekega drugega sredstva, ki ima skoro isti efekt, pa je mnogo preprostejše in cenejše. To je reakcija (Rückkopplung). V aparatu, kot smo ga opisali, se izvrši sledeče: Anodni tok je speljan iz audionske anode v drugi vrtitni kondenzator (reakcijski) in sicer v rotor; stator tega kondenzatorja pa je spojen z anteno. Mišlamo si tedaj, na modulirani električni tresljaji, ki izhajajo iz anode in ki so mnogo krepkejši, kot oni, ki so došli do mrežice, da ti tresljaji preidejo iz rotorja na stator in od tu na anteno, iz te pa zopet na mrežico audiona. Električni je ta, da vplivajo mnogo jače in odločneje na katodne elektrone in s tem na anodni tok, glas iz telefona pa je postal krepak in jasen. Izgube, ki so nastale v anteni ali v resonančnem delu, so se nadoknadile, zamolklost in udusenost je odpravljena. Ta način reakcije, ki se izvrši potom kondenzatorja, se imenuje kapacitivna reakcija. More se pa ta izvršiti tudi na drug način, da namreč anodni tok speljemo v večjo tuljavo in to približamo antenski tuljavi, da vpliva nanjo potom indukcije. Ta način, ki se tudi prav pogosto uporablja, se imenuje induktivna reakcija. Morda je zadnja v konstrukciji nekaj cenejša, pa je upravljanje z njo težavnejše in ima še druge nedostatke. Ako torej povečujemo kapaciteto reakcijskega kondenzatorja, ko smo z resonančnim prišli do komaj slišnih glasov, opazimo, da glas naglo narašča, doseže pri neki točki največjo jakost, in ko kapaciteto še povečamo, nastane distorzija, glas je postal razgiran, pojavilo se je piskanje, šumenje in žvižganje. Prejem je nemogoč, in kapaciteto je treba takoj zmanjšati. Ta pojav imenujemo oscilacijo elektronke, ki nam

je v nadlego, a se sicer mnogovrstno uporablja v radiofoniji, kot bomo slišali pozneje. Najslabša stran reakcije je namreč ta, da se oscilacija prenese na anteno, ki postane s tem oddajna antena, da z žvižgi in zavijanjem zabava radioamaterje več kilometrov nadele. Radi tega je bila prej pri nas, pa tudi v drugih državah reakcija na anteno sploh prepovedana. To bo menda tudi vzrok, da ameriški amaterji vedno bolj opuščajo aparate z reakcijo in uvajajo vsekakor plemenitejšje visokofrekvenčno ojačanje, predvsem aparate tipa neutrodyn. Dokler ne uberemo poti za Amerikanci, dotlej pa imejmo toliko obzirnosti do svojih radio-sosedom in sotrpinov, da vrtno reakcijske kondenzatorje s pametjo in taktom.

To in ono

SVETI OČE ZA RUSE.

Znana organizacija ameriških katoliških dijakov Catholic Near East Welfare Association, ki šteje čez milijon članov, je izdala okrožnico, ki pozivlja članstvo, naj nabira denar v svrhu velike pomožne ruske akcije. Ruskim študentom-emigrantom se bo nudila priložnost nadaljevati študije v Zedinjenih državah. V okrožnici stoji: Njegova Svetost papež Pij bo kmalu naprosil rektorje ameriških visokih šol za sprejem večjega števila ruskih dijakov. Naša dolžnost je nuditi tem potomcem starega krščanskega naroda priložnost pridobiti znanstvene in tehniške zmožnosti, ki so neobhodno potrebne za preporod njihove velike domovine. Ameriški katoliki se moramo potruditi po naših zmožnostih, da pomagamo Rusiji, ki bo kmalu zavzela njej vedno pripadajoče vplivno mesto med krščanskimi državami.

600 LETNICA PETRARCOVE LJUBEZNI.

Dne 21. aprila 1927 bo v navzočnosti zastopnikov Akademije znanosti, univerz in številnih društev praznoval Avignon, glavno mesto Provanse, nekdanja rezidenca papežev, redko obletnico. Pred 600 leti je zagledal na ta dan Petrarca v cerkvi sv. Claire lepo Lauro. Pesnik se je zaljubil v neznano lepoto in ljubezen je ustvarila neumrjoče pesmi, ki so preživele cela stoletja. Casopisi prinašajo vse polno podrobnosti: Laura je bila rojena Sade, omožena de Noves, žena notarja in mati šestih otrok. Pesnik jo je videl le od daleč in se ni upal z njo govoriti. Toda skrita ljubezen je žarela v njegovem srcu do groba. Laura je umrla na dan obletnice prvega sestanka. Bil je zopet 21. april in Petrarca je občutil to smrt od daleč iz svoje italijanske domovine. Umrl je kot starec, vedno zvest svoji ljubezni. Našli so ga ob pisalni mizi z glavo na odprti knjigi in s srečnim smehljajem. Ta genljiva 600letnica zasluži spomina tudi med Slovenci, ker je občutil Prešeren Petrarcove bolečine, ko je pisal Sonetni venec. V Trnovem, kraju nesrečnega imena, se je ponovila pesnikova drama, ki je izkresla najboljše pesmi njegovega srca.

+ Sofija, prestolnica Bolgarske, neverjetno hitro narašča. Po najnovejših statističnih podatkih ima Sofija danes 213.000 prebivalcev, dočim jih je imela leta 1920 le 154.000.

+ Avtomobili na Dunaju. Dunajska mestna občina je sklenila, da so tuji avtomobili, ki pripeljejo v mesto, za 30 dni prosti mestnih davščin. To naredbo je občina izdala na pritožbo avtomobilnega kluba, ker je neki jugoslovanski avtomobil za 10 dni prebivanja na Dunaju plačal tisoč šilingov davka.

Polzvedovanje

Našel se je v frančiškanski cerkvi v soboto 29. januarja zavitek obleke. Kdor je pozabil, naj se zgleda na porti.

RADIO potrebščine

v največji izbiri stalno v zalogi pri FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5 Telef. 407

Sir H. Rider Haggard:

101

Hči cesarja Montezume.

Zgodovinska povest.

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Kako naj opišem grozoto, ki so dan za dnevom padale na izgubljeno mesto? Kmalu je pošel ves živež; in možje, in kar je bilo še hujše, tudi ženske in otroci so morali jesti meso, od katerega bi se prešči obrnili; vsakdo si je skušal nekoliko podaljšati življenje. Trava, drevesna skorja, polž slinar in žuželke, vse to poplajnjeno po goltancu s slano vodo iz jezera, to jim je bilo najboljši živež; in meso ujetnikov, kateri so bili žrtvovani na žrtveniku. Ljudje so začeli umirati na stotine, na tisoče. Umirali so tako hitro, da jih nikdo ni utegnil pokopati. Obležali so, kjer so poginili in njihova trupla so sčasoma skotila kugo; pojavila se je strašna črna mrzlica, ki je pobrala nove tisoče ljudi, ki so seveda zopet postali kottiše kuge. Na enega, ki je padel v boju s Španci in njihovimi zavezniki, sta prišla dva, ki sta umrla za lakoto in kugo. Pomislite, koliko jih je na ta način umrlo, ko jih je samo v ognju in pod mečem poginilo nič manj kot sedemdeset tisoč. Pripoveduje se, da jih je na tak način umrlo štirideset tisoč v enem samem dnevu, namreč predzadnji dan obleganja.

Neko noč sem se vrnil na stanovanje, kjer je stanovala Otomi s svojo sestro Tekuipco, Guatemokovo ženo; palače so namreč bile vse pogorele do tal. Bil sem zelo lačen, saj že štirideset ur skoraj nisem imel nič zla; pa žena mi ni mogla dati drugega kakor tri majhne kolačke, spečene iz moke, pome-

šane z drevesno skorjo. Poljubila me je in me povabila naj jem; ker sem pa spoznal, da tisti dan sama še ni vžila ničesar, se nisem hotel dotakniti jedi, dokler je ni delila z menoj. Opazil sem tudi, da je le s težavo požirala grenke koščke in da je hkratu skušala skriti solze, ki so ji tekale po licu.

»Kaj pa je, žena?« sem jo vprašal.

Otomi se je spustila v silen jok in je rekla:

»Kaj je, dragi? Že dva dni nimam mleka v prsih — lakota ga je posušila — najino dete je umrlo! Glej, tukaj leži mrtvo!« In odgnila je truplo in mi pokazala majhno truplo.

»Tiho, ne jokaj,« sem ji rekel, »veliko trpljenja mu je prihranjenega. Ali more biti najina želja, da bi otrok živel v takih hudih časih, kakor jih doživljamo, in naposled vendarle umrlo?«

»Najin prvi sin je, prvorojenec,« je vzklila.

»Oj! Zakaj moramo tolikanj trpeti?«

»Trpeti moramo, Otomi, ker smo rojeni za to. Dano nam je samo toliko sreče, da ne znorimo od trpljenja, nič več. Nikar me ne vprašaj, zakaj, kajti na to ti ne vem odgovora! Na to ni točnega odgovora ne v moji veri ne v nobeni drugi.«

Ko sem zrl na mrtvo dete, sem se še jaz zjokal. V tistih strašnih mesecih sem vsako uro gledal tisočere prizore, ki so bili vse bolj grozni, a vendar me je pogled na mrtvo dete ganil bolj kot večina vseh drugih. Otroci so bili moji, moj prvorojenec, njegova mati je plakala poleg mene, in bilo mi je, kakor da bi se mi njegovi drobni trdi prstki zgrebali v srce. Ne iščite vzroka, zakaj edini Presvetoženi, ki je podelil srečo neizmerno zmožnost bolečine, lahko da odgovor na to!

Nato sem vzelo rovnico in izkopal zunaj hiše jamo,

dokler nisem prišel do vode, ki se v Tenoktitlanu najde v globini dveh, treh čevljev. Zmolil sem nad njim kratko molitev, položil v vodo truplo svojega otroka in ga zakopal. Tako saj ni bil v plen zafilotom, tako imenujejo Azteki jastrebe, kakor ostali, ki so padli v boju ali pomrli za kugo.

Zatem sva obadva jokala toliko časa, dokler nisva v medsebojnem objemu zaspala. Otomi je večkrat vzdihnila: »Oj, moj moj, želim, da bi tudi midva spala in bila pozabljena, oba skupaj z detetom.«

»Počivaj sedaj,« sem ji odgovoril, »kajti smrt nama je prav blizu.«

Prišlo je jutro in z njim še bolj smrtonosen boj kot vsi dosedanj; sledilo je še več dni in še več dni in še več smrti, a midva sva živeła, kajti Guatemok nama je dal nekoliko svojega živeža. Kmalu potem je Korteiz poslal poslanca in zahteval, da se mu predamo. Tri četrtine glavnega mesta je bilo v razvalinah, tri četrtine njegovih branilcev je padlo. Mrtvi so se kupili po hišah kot čebele, ki so se zadušile v panju, in po cestah so ležali tako na debelo, da smo hodili po njih.

Guatemok je sklical zbor, in prišli so silni možje, shujšani od lakote in vojske, in se posvetovali o Kortezi zahtevi.

»Kaj praviš ti, Guatemok?« je vprašal naposled govornik zbora.

»Mar sem Montezuma, da me vprašuješ? Zaklel sem se, da bom branil mesto do zadnjega diha,« je odgovoril hrupavo, »in kar se mene tiče, ga hočem tudi braniti. Bolje je, da vsi umrjemo, kakor da bi živi padli Tjulum v roke.«

»Tako pravimo tudi mi,« so odvrnili in boj se je nadaljeval.

Priporočamo LJUDSKO KNJIZNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Karan, volje pes. Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj čara. 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jatačnja zvezda. 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otoka kapljana Granja. Popolnjenje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din, vez. 58 Din.

Nebo v februarju.

V pregledu za januar je bilo omenjeno novo odkrito nebesno telo, za katero se ni bilo jasno, kake narave da je; ali je komet ali je planetoid. Sedaj je že dognano, da je odkril observatorij pri Barceloni komet. Pri brzojavljanju se je zgodila pomota, tako, da je iz komete nastal planetoid. Ta naš komet bo prišel v največjo bližino sonca dne 14. maja t. l. Sedaj se oddaljuje od zemlje ter se približuje nekoliko Marsu. Komet ima osrednje jedro — ki je zavito v meglen ovoj. Njegov premer znaša pol ločne minute. Ker je svetel samo ko zvezda 12. reda, ga morejo opazovati samo z velikimi daljnogledi.

Solnce se dan za dnevom dviguje višje na obzor. Dan traja 1. II. 9 ur 22 minut in 28. t. m. 10 ur 52 min. Prirastek dneva znaša v februarju torej 1 uro 30 minut.

Zivalsko zodiakalno svetlobo moremo opazovati v tem mesecu prav dobro. Poiščemo jo po prvem mraku na jugozahodnem nebu od mesta, kjer je zašlo solnce, pa proti južni s strani nebesa v smeri proti Gostosevcem, katere imamo, ko se mračni, visoko nad južnim obzorjem. Skrbeti moramo za pristoje obzorje in prostor, kjer nas ne moti umetna svetloba. V tem mesecu bodo za opazovanje ugodni samo prvi trije dnevi, potem pa od 22. do konca meseca. Med tem časom morajo opazovanje mesece.

Isto velja za opazovanje svetlobnega efekta, ki mu pravimo proti-solnce. To je nekako nočno solnce, mehka krožna svetloba, ki je ravno na drugi strani neba kot solnce. Radi tega se nahaja o polnoči tam, kjer je bilo solnce opoldne. Ker je solnce v zimskem času nizko nad obzorjem, moremo poiskati proti-solnce najbolj ugodno opoldne. To pa le v najbolj jasnih nočeh in daleč proč od umetne svetlobe in ko ni lučice svetlobe. Poiščemo pa proti-solnce t. m. v Raku ter 28. t. m. v Levu.

Luna mlaj imamo 2. t. m. ob 9.54, prvi krajec 9. t. m. ob 0.54, polno luno 16. t. m. ob 17.18 in zadnji krajec 24. t. m. ob 21.42. Luna bo v najmanjši razdalji od zemlje (perigeju) dne 4. t. m. Ta znaša 361.250 km; v največji razdalji, apogeju, pa bo 19. t. m. Razdalja 405.940 km.

Planeti. Merkur, ki je bil 28. p. m. v zgornji konjunkciji s solncem, bo v tem koncem meseca na večernem nebu. V svojo največjo elongacijo (razdaljo od sonca na nebu) bo prišel dne 25. t. m. ter ga bo mogoče opazovati nekaj dni prej in po. Merkur je planet, ki ga je mogoče prav redko opazovati, ker je skoro vedno v veliki bližini sonca. Njegova razdalja od sonca je malone trikrat manjši od razdalje zemlje od sonca in njegova prava hitrost, s katero se giblje krog sonca, znaša blizu 50 km v sekundi. Radi tega je zdaj na eni, zdaj na drugi strani sonca, zdaj viden, zdaj zopet neviden.

Venera žari sedaj kot večernica zvečer nad jugozahodnim obzorjem kot jako svetla zvezda in nudi res zelo lep pogled. Koncem meseca bo zahajala dve uri za solncem. Večernico bomo opazovali še v pomladnih mesecih.

Mars se nam kaže zvečer o prvem mraku zahodno od Gostosevcev na južni strani zenita. Jupiter je vedno manj viden. Zahaja na jugozahodu uro pozneje ko solnce. Lahko ga ločimo po manjši svetlobi od Venera.

Saturn je na jutranjem nebu. Vzhaja zelo zgodaj jutraj.

Uran, katerega moremo opazovati le z daljnogledom, je na večernem nebu. Stoji v sozvezdju Rib. Opazovati ga moremo le dobro uro za solncem. Neptun vzhaja kmalu zvečer na jugovzhodu v sozvezdju Leva.

Večerno nebo. O prvem mraku imamo tik nad jugovzhodnim nebom Sirija v Velikem psu kot najsvetlejšo stalnico našega nebesja. Nekoliko proti južni strani višje nad obzorjem imamo znano sozvezdje Arija. Na južni strani, bliže zenitu ko obzoru, se nahaja Mars. Na vzhodni strani Marsa imamo najprvo Gostosevce ali Plejade in zopet na njih vzhod. strani sozvezdje Bika z zvezdo Aldebaran. Med Bikom in Sirijem je Arija. V zenit pride kmalu zvečer Kapella v Kočijažu.

Na zahodni strani se dviguje Dvojčka. Od tega sozvezdja proti Siriju imamo Prokijona v Malem psu.

Sirij-Prokijon kažeta smer proti sozvezdju Raka in sicer od Prokijona za enako razdaljo kot do Sirija. Vzhodno od Raka imamo sozvezdje Leva. V teh sozvezdjih bo mogoče morda opazovati prej omenjene proti-solnce.

Na jugozahodu imamo večernico, ki bo dan za dnem pridobivala na svetlobi.

Na zahodni strani se nagiba proti zatonu Vega. Februar je zelo reven na utrinkih. Dne 16. t. m. so napovedani iz sozvezdja Kočijaža. Za zvezdo-slovce so važni tudi maloštevilni utrinki. Tu morejo posesti vmes tudi amaterji, toda le s sistematičnim in točnim delom. V zvezdno karto se zariše pot utrinka med zvezdami; ob točnem časovnem registriranju. Če se to izpopolni z raznimi opazkami o svetlobi, barvi, utrinkovi sledi in drugimi eventualnimi pojavi, se odpošlje na zvezdarno, kjer morejo tako dobra poročila večkrat uspešno porabiti.

Je pa še mnogo nebesnih pojavov, katere je mogoče uspešno proučevati brez daljnogleda in drugih dragih priprav. Tako n. pr. porazdelitev svetlobe v Rinski cesti, porazdelitev zvezd po barvah.

Kdor se hoče nekoliko poučiti o praktičnem delu astronoma-amaterja in razume nemški, naj e mnogo v knjigi: Astronomisches Handbuch, izdal: Bund der Sternfreunde, uredil R. Henseling. Išla je že druga izdaja 1923. Založba: Franckh'sche Verlagshandlung. Cena knjige je krog 200 Din. Sicer draga, a izborna knjiga.

Darovi

Mesto venca na krsto umrle Terezije Tome, trgovke v Moravčah, sta darovali gđ. učiteljci Zitko in Ložar 100 Din za občinske uboge. Bog plačaj!

LJUBITELJI STARIH UMETNIN, POZOR

PIANINO

eden izmed prvih eksplarov te vrste, najstarejši tvrdke Schell v Grazu, je v CELJU, Glavni trg št. 17, pri gđ. Regula CENO NAPRODAJ!

Podrebnno društvo

»MARIJINE BRATOVŠČINE« v Ljubljani

sporoča svojim članom sledeče sklepe, sprejete na obnem zboru dne 16. januarja 1927:

1. ČLANARINA za leto 1927. ostane neizpremenjena in se pobira dne 2. in 6. februarja v društvenih prostorih celodnevno.

2. PRISTOPNINA znaša za nove člane sledeče: Od 10. do 20. leta starosti znaša Din 50.— od 21. do 30. leta starosti znaša Din 100.— od 31. do 40. leta starosti znaša Din 200.— od 40. leta dalje po 50.— Din več za vsako leto starosti od 40. leta dalje do 50. leta.

Nad 50 let stari se sprejmejo za člane, ako isti vplačajo celotne potrebne stroške. Pristopnina se lahko plača v 6 obrokih tekom enega leta.

Vabijo se novi člani k pristopu.

ODBOR.

ORIENT družba z o. z.

LJUBLJANA

Tovarna: Slomškova ulica 19

Prodajalna: Dunajska cesta 14

(hiša g. Mathian,

poleg trgovine Schneider & Verovšek)

Oljnat, suhe in umetniške barve. Firnež, lak, steklarski in mizarški blej. Pleskarški, zidarški ter čopiti za umetnike. Terpentini, karbolini, spiriti, denat. Prašno in sirojno olje, plovec t. l. d.

Poslovni lokal

ISČEMO z lepimi izložbenimi okni na najboljšem prometnem kraju, event. tudi lokal, ki se da prezidati. — Ponudbe z navedbo pogojev pod:

»TEXTIL« na BOCK & HERZFELD, WIEN I, Adalgasse 6.

ZAHVALA.

Ob prerani izgubi našega ljubljene, sina, brata, strica, svaka in zaročenca, gospoda

Franja Krušiča

magistratnega uradnika

izrekamo tem potom vsem, ki so sprejeli blažega pokojnika na njegovi zadnji poti k večnemu počitku, najpriščneje zahvalo. — Posebej se še zahvaljujemo preč. duhovščini, g. mag. komisarju A. Mencingerju, g. ravn. mag. uradov dr. M. Zarniku, mag. uradništvu, članstvu Zdrž. vojnih invalidov, g. katehete Fr. Bonaču, pevcevm za ganljivo žalostinko, gđ. dr. E. Turku in St. Tomcu za nagrobna govora, g. Hlupiču za izredno poštivalnost in lajšanje trpljenja ob pokojniški bolezni. Iskrena zahvala vsem darovalcem vencev in cvetja.

Mengeš, dne 31. januarja 1927.

ZALUJOČI OSTALI.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrsta ca 1-50 Din ali vsaka beseda 50 nar. Najmanjši oglas 5 ali 5 in. Oglas na deset vrtne se računa po višje. Za odgovor vsem na vprašanja brez zamke ne odgovorjamo!

Službe iščejo

SLUŽBE ISČEM

kot pomočnik pri polno-jarmeniku (Vollgatter). — Star sem 22 let, samec, vojašine prost in imam 6letno prakso. Cenj. ponudbe naj se pošljejo na naslov: Viktor Mohor, Zagorje ob Savi št. 91.

Dober organist

pevovodja, obč. tajnik, išče službo; želi nastopiti takoj ali malo pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« pod šte. 689.

KNJIGOVODJA

prvovrsten bilancist, z dolgoletno prakso, popolnoma samostoj. moč, išče nameščenja pri kakem večjem podjetju. — Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko: »Perfekien« št. 680.

Vrtnar,

več let kot samostojni nadvrtar v večjih vrt-narskih podjetjih v ino-zemstvu, išče primerno službo, kjer se gleda na strokovno izobrazbo. — Cenj. ponudbe pod šifro »Energien« na Aloma Company, Ljubljana.

Proste službe

Čevljarskega vajenca sprejem takoj. — Franc Miklavčič, šent Vid nad Ljubljano št. 20. 357

Sedlarski va'enec se sprejme. Poizve se v upravi lista pod št. 676.

Inteligentna SAMOSTOJNA MOČ, s popolnim trg. znanjem, večša knjigovodstva, slo-venske, nem., srbo-hrv. koresp., strojpisja in pa občevanja s strankami, dobi takoj stalno mesto v Ljubljani. Ponudbe pod šifro: »Dama ali gospod« št. 650 na upravo lista

VELIKA bančna hiša

išče za popolnitev posl. mreže zanesljive, sposob-ne zastopnike za prodajo drž. srečk na obroke. — Ponudbe pod: »Trajno zaposlenje 695« na upravo »Slovenca«.

Stanovanja

SOBICO ODDAM za Din 250. Domobran-ska cesta 5. prihl., desno

V našem

TRGOVSKI LOKAL na promet. kraju v Ljubljani se odda takoj. Naslov v upravi: šte. 702.

PISARNIŠKI PROSTORI

primerni za odvetnike, notarje, zdravnike in trgovce, obstoječi iz 3 sob na Miklošičevi cesti

SE ODDAJO

takoj. Vpraša se pri »Oblačilnici«.

Veliko SKLADIŠČE

zdrženo s stanovanjem, in klet z uporabo 3 vin-ekih sodov za 100 hl — oddam v najem za Se'u pri Ljubljani. — JANKO PREDOVIC - Ambrožev trg št. 7. 696

Kdo kupi?

KLAVIR dobro ohranj., ceno prodam. Naslov v upravi lista pod št. 664.

PISAL. STROJ in moško KOLO poceni naprodaj. Naslov v upravi: št. 671.

Prodam pocinkano BODEČO ŽICO.

Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 692.

Naprodaj je popolnoma pristna, kompletna NARODNA NOŠA.

Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 704.

PRODAM HIŠO

v Kamniku, s korporacij. pravico, posebno pripr. za obrtnika ali penzio-nista. Poizve se pri Jer-riči Šinkovec, trgovki v Kamniku. 603

Proda se približno 70 m² borovih in smrekovih HILODOV

za žage, prevoza prosto do postaje v Ptuj, in 1000 m² bukovega LESA na panju v Halozah. — Vprašati: Minoritski sa-mostan v Ptuj. 617

TRIKO-PERILO

za moške, žene in otroke, volna v raz-nih barvah, rokavice, nogavice, doko-lence, nahrbniki za šolarje in lovce, dežniki, kloti, šifoni, žepni robci, palice, vilice, noži, skarje, potrebščine za si-vilje, srajce, čevljare, brivce in t. d.

edino le pri tvrdki

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika Najnižje cene! Na veliko in malo!

Kdo proda?

Kupim več vagonov zgodnjega (roza)

krompirja.

Cenj. ponudbe prosim na Konrad Weiss, Sisak.

Kupim več vagonov se-menskoga, belega

KROMPIRJA

la. blago, za dobavo ko-nec marca. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Krompir« št. 691.

Naša obrt

Din 20.—

meter BELO BLAGO za rjuhe, 150 cm široko, do-bre kakovosti, prodaja IVAN KOS — Ljubljana, Sv. Petra cesta 23 — in ŽISKA, Celovška c. 63.

Foto M. Japelj Maribor

Aleksandrova c. št. 25/III. nudi lepe slike in zelo poceni.

Bolezen želodca?

Dvor. svetnik dr. med. Arthur Ritter von Bielka, Wien, piše: »Imel sem preveč kisline v želodcu. Sedaj že nad tri tedne, odkar jemljem

„Venecin“

ne potrebujem več natriumbikarbonata, katerega sem jemal skozi več let. — Z »VENECINOM« se dosežejo čudoviti rezultati v zdravljenju želodčnih in črevesnih bolezni, o čemur je pisano v obširni brošuri, koje vsakemu brezplačno pošljemo. — »VENECIN« se dobiva v vsaki lekarni in droge-riji, steklenica po 30 Din v Zagrebu, a po 35 Din izven Zagreba. — Glavno skladišče za SHS: Cosmochemia k. d., Zagreb, Račkoga 7 a.

Skobeljnik (Hobelmaschine)

za deske, s 60 cm širine, malo rabljen in v do-brem stanju, KUPIMO. — Isto tako kupimo tudi viseči cirkular (Pendelsäge). — Ponudbe z navedbo cene na KONZERVNO TOVARNO »GLOBUS« D. D. 654

Matevž Kisovic

progovni čuvaj bivše južne železnice v pokoju

včeraj ob 5 jutraj po dolgi mučni bolezni, v 88. letu starosti, za vedno zatisnil svoje blage in utrujene oči. Pogreb dragoga pokojnika se vrši 1. februarja t. l. ob 9 dop. na pokopališče v Hambornu na Pruskem. Hamborn—Rheinland, dne 30. januarja 1927.

Antonija Kisovec roj. Dorneg, soproga. — Albert, Franc, Avgust, Ernst, Karl, Ivan, sinovi.

V globoki žalosti naznanjamo, da je po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, za vselej zatisnil svoje oči naš preblagi in ljubljani soprog, oz. oče, stari oče, brat in tast, gospod

ALOJZIJ GATSCH

trgovec in posestnik

dne 31. januarja ob 10. uri dopoldne. Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno po-kopališče.

Kostanjevica, dne 31. januarja 1927.

Cecilija Gatsch, roj. Haas, soproga. Albert Gatsch, Alojzij Gatsch, sinova.

Vida por. Kelemina, Ada por. Engelsberger, hčeri. Dr. Jakob Kelemina, univ. prof., Rupert Engelsberger, trgovec, zeta. Rupert M. Engelsberger, vnuk.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 31. januarja 1927. Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Baro-meter	Isploja v C	Rel. vlažn. v %	Veter in brzina v m	Oblet-nost 0-1	Vrsta padavin		Najvišja temperatura	Najnižja temperatura
						ob opazovanju	v mm do 7h		
Ljubljana (dvorec)	7	761.3	2.0	90	NW 1	10	po snegu	9.5	3.9
	8	761.4	2.0	89	S 0.5	10			
	14	760.0	3.7	81	S 0.5	8			
	21	759.0	2.8	83	S 3	9			
Maribor		761.0	-3.0	98	mirno	7		0.4	1
Zagreb		761.2	0.0	94	N 1.5	10			-7
Belgrad		760.7	3.0	91	S 1.5	10	dež	0.1	10
Sarajevo		760.5	0.0	96	mirno	10	sneg	4.0	0
Skopje		761.0	0.0	96	mirno	10			-2
Dubrovnik		759.0	12.0	68	SE 1.5	9	dež	31.0	11
Split		759.6	7.0	97	WNW 1.5	10		20.0	10
Praga	7	756.3	0.0	—	S 3	7			-2

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Dunajska vremenska napoved za torek, dne 1. februarja 1927: Najprej precej jasno, s ren in megla. Nato sneg.

Povpr. barom. nižji ko včeraj za mm 2.1.